

Kübervihmavari

Ameerika armee küberkeskuse juht Keith B. Alexander leiab, et NATO abi alliansi liikmetele peaks kehtima ka küberrünna-kute puhul. lk 6

Titepildid seaduse silma all

Uus lastekaitse seaduse eelnõu keelab Facebooki postitada pilte, mis seavad ohtu lapse heaolu või õigused. Ka imiku alastipilt on taunitav. lk 2–3

Andersoni värvikirev karjäär

Eesti naiste korvpallikoondise tugitala Merike Anderson räägib valikmängude eel, mis riigis on talle kõige rohkem meeldinud pallida. lk 16

Rattaleht

Tänase lehe vahel!

●●● Eesti Päevaleht

Eesti Päevaleht

HIND EESTIS 1,15 EURO | VÄLISMAAL 2,10 EURO | NR 110 | NELJAPÄEV, 6. JUUNI 2013

ajaleht.epl.ee

Foto: Andres Putting

Lendav tankla

Priit Simson ja Andres Putting käisid vaatamas, kuidas lahingulennukeid Karula kõrgustiku kohal õhus tangitakse. Loe reportaaži lk 7.

Keskerakonna liige hääletas Reformierakonna sisevalimistel

Kas, kes ja mida varjab ning kas see ongi Reformierakonnas tava-pärane, et sisevalimistel hääletavad inimesed, kes seda tegelikult teinud ei ole või teine variant – teha ei tohiks? Kui nii, siis miks tuuakse esile ainult Lääne-Virumaa pettused ja tehakse patuoinaks Kristiina Ojuland?

Eesti Päevalehega võtsid eile ühendust mitu inimest, kes leidsid oma nime Reformierakonna 2013. aasta juhatuse e-hääletusel osalenute nimekirjast ja kes on ka Reformierakonna liikmed, kuid kes enda sõnul hääletusel ei osalenud. „Minu nimi on seal kirjas, aga absoluutselt kindlasti ei ole ma hääletamises osale-

nud. Samamoodi on seal ka mu venna nimi. [...] Helista-sin vennale ja ta kinnitas mulle, et ei ole kuskil hääletanud, pole ammu enam poliitikas tegev ega ole asjadega kursis,” kirjutas Eesti Päevalehele naine, kes palus oma nime lehes mitte avaldada. „Sellist inimeste ärakasutamist võib sama hästi nimetada identitee-

divarguseks, mis on tegelikult ju kuritegu,” lisas ta. Tal on õigus. Aga varastatud pole ainult tema identiteet.

„Näen, et millegipärast on minu poolt automaatne hääletatud Reformierakonnale. Ma ei ole sellega nõus ja soovin, et selliseid asju enam ei juhtuks,” kirjutas Eesti Päevalehele ka Leena Taganova

ja lisas, et soovib Reformierakonnast välja astuda.

„Urime neid väiteid. Hetkel täpsemat vastust pole, kohe kui info käes, siis anname teada. Juhul kui nad kinnitavad meile, et nad ei ole sisevalimistel osalenud, siis saame edasi uurida,” kommenteeris Reformierakonna peasekretär Martin Kukk. Üks inimene andis endast veel Eesti Päevalehele teada, kuid tema puhul võib olla tegemist nimekaimuga ning sedagi praegu kontrollitakse.

Kuid 2013. aastal Reformierakonna juhatuse sisevalimis-

tel osalenute nimekirja ja äri-registris üleväl oleva Reformierakonna liikmete nimekirja võrdlus andis veelgi huvitavaid vasteid. Näiteks on juhatuse sisevalimistel andnud oma hääle Herdo Kala, kelle karjäär Reformierakonnas jäi kõigest kolme kuu pikkuseks ja kes ei kuulu alates 23. aprillist enam erakonda. Veelgi huvitavam: Kala kuulub äri-registri andmeil 23. aprillist alates hoopis Keskerakonda. Nii et Keskerakonna liige hääletas Reformierakonna sisevalimistel? **○ Kärt Anvelt, Margus Järv**, jätkub lk 4

JUHTKIRI

Potipildid ja empaatia

Inimarengu aruanne osutab, et vähestes Euroopa maades suhtuvad lapsevanemad interneti riskidesse nii muretult kui Eestis. Siinsed emad-isad ei tunne muret, kui laps tunde arvuti taga istub; nad ei tunne huvi, mida laps loeb-vaatab, ega räägi netituvuste ohtudest. Eesti lapsevanemate muretust iseloomustab veel üks asi: vaevalt on laps sündinud, kui temast riputatakse Facebooki foto.

Kunagi varem ei ole pildistada ja fotosid levitada olnud nii lihtne. Enam ei viida last fotograafi juurde, lehv peas, vaid pildistatakse teda potil või mähkmeid vahetades. Nunnu, aga fotosid netti postitades peaks iga vanem mõtlema: kuidas meeldiks, kui enda lapsepõlvest oleksid netis samasugused fotod? Ehk tasub meenutada oma varapuberteeti ja küsida: kas selles vanuses oleks tundunud vahva, kui kõik beebipildid ja vanemate märkmed („täna läks küll palju mähkusid”, „oi, kuidas krooksus”) oleksid ekselnud netiavarustes?

Iga ema-isa peaks mõtlema, et laps ei jää igavesti kolmekuuseks, vaid temast saab kunagi ärev teismeline ja võibolla mõjukas ärimees või poliitik. Kas peaminister või suurfirma juht riputaks endast Facebooki pilte, pott taustaks ja juures kiri „meil on mähkuvaba kodu”?

Soov jagada rõõmu lapse üle on mõistetav. Aga seda ei pea tegema mitmesaja Facebooki sõbraga, vaid võib

Tervest mõistusest
Beebifotosid postitades tasub kujutleda, kas laps teismelisena neid eksponeeriks.

luua ka paroolidega kaitstud pildikonto, kuhu pääsevad ligi ainult lähedased. Laps ei ole aksessuaar, millega sotsiaälvõrgustikus uhkeldada.

Sotsiaalministeeriumis koostatakse seaduseelnõu, et piirata laste fotode postitamist

sotsiaälvõrgustikesse. Seadusega viibutamistest olulisem tundub aga vanemate harimine. Kui hakata fotode postitamist seadusega reguleerima, tekib küsimus: kust läheb piir? Kui juba keelata see sotsiaälvõrgustikes, miks siis mitte mujalgi avalikus ruumis, näiteks näitusesaalides? Kui poolalasti beebi pilti ei tohi näidata Jaan Jõgevalt, miks siis peaks seda tohtima teha Annie Leibowitzi sugune staarfotograaf? Siit on vaid väike samm tsensuurini ja kunstivabaduse piiramiseni. Seega, paluks rohkem empaatiat ja kujutlusvõimet, et näha kolmekuust põnni suure inimesena – ja ehk saame ilma tsensuurita. ●

REPLIIK

Tulge meile tööle?

3. juuni lõppes Norde Centrumi Rimis nagu tavaliselt – tosinast kassast oli avatud ainult neli. Müüjad töötasid palehigis, ent ikkagi moodustusi klientidest hiigelpikad sabad, kus tuli oodata kümme-kümne minutit. „Miks on avatud nii vähe kassasid?” uuris üks proua. „Aga tulge meile tööle! Meil ei ole müüjaid!” kilas müüja üle poole poe, ise pingest samuti närvivapustuse äärel.

Väita, et Eestis pole võimalik leida müüjaid, on naeruväärne. Küll võib olla tösi, et neid ei leia enam sellise palga eest, mida mõne poeketi juhid maksta sooviks. See ei tohiks aga olla kliendi probleem. Ainult klientide võimuses on muuta brutaalkapitalistlikku ettekujutust, et töötajate näguripalga peal hoidmine on igavesti võimalik. Siit ka üleskutse: lõpetame sisseostude tegemises poodides, kus pole müüjaid ja kus on tiptunnil avatud vähem kui pooled kassad! Lähme mujale, lähme konkurendi juurde. Nii näitame, et väärtustame ennast. Ja aitame tõusta müüjate palgal ja vääriskusel. ● **Krister Kivi**

lk 11: Siisi Saetalu rassismist

lk 11: Heidy Meriste sellest, kuidas käituda puuetega inimestega

HOLEI SAAB EUROOPA KOMISJONI ASEPEASEKRETÄRIKS

Üheksa aastat Euroopa Komisjoni transpordivoliniku Siim Kallase kabinetiülemana töötanud Henrik Hololei nimetati eile komisjoni uueks asepeasekretäriks. Kallase juures tõmbab Hololei otsi

kokku 16. novembrini. Komisjoni asepeasekretär vastutab eelkõige suhete eest Euroopa Liidu nõukogu ja Euroopa Parlamendiga ning esindab komisjoni läbirääkimistel liikmesriikidega. **Delfi**

Uus lastekaitse-seadus võtab luubi alla ka sotsiaalmeeedia

Sotsiaalministeerium kavandab seadusemuudatust, mis paneb piiri lastest tehtud piltide valimatule internetis jagamisele. See käib ka lapse vanemate kohta.

Piia Puuraid
 piia.puuraid@epl.ee

Laste õiguste ja huvide kaitsmiseks on sotsiaalministeeriumi laste ja perede osakonnas ettevalmistamisel uue lastekaitse-seaduse eelnõu, mis käsitleb muu hulgas ka sotsiaalmeediasse piltide panekut. Keelatud on näiteks hädaohus või abi vajava lapse näitamine viisil, mis võimaldab tema isiku tuvastada, samuti muud pildid, mis seavad ohtu lapse heaolu või õigused.

„Ei ole põhjust arvata, et iga väikelapse pildi sotsiaalmeediasse lisamine rikub automaatselt lapse heaolu või õiguseid, kuid olenevalt konkreetsest lapsest ja konkreetsest pildist võib see nii olla ja seega olla ka keelatud,” rääkis sotsiaalministeeriumi laste ja perede osakonna juhataja Anniki Tikerpuu. Sellest tulevalt peab iga pilti interneti riputades kaaluma, ega see last ei kahjusta.

Kui pilte pole, on kahtlane

Uus lastekaitse-seadus on praegu avaliku arutelu faasis ja Tikerpuu sõnul esitatakse see valitsusele 2013. aasta lõpuks. Eelnõu järgi võiks seadus jõustuda 2015. aastal.

Paljudele tänapäeva vanematele tundub oma lapse elu internetis jagamine loomulik ja imelik on hoopis see, kui pilte pole. Aastase tütre ema Berit rääkis, et kohtus välismaal elava sõbrannaga, kes ohkas kerendatult, kui kuulis, et Beritil on terve laps – kuna sõbranna polnud Facebookis beebi pilte näinud, arvas ta, et lapsel on midagi tõsist viga.

„Eks emad kodus näevad ise nii ilmetud välja ja on nii rõõmsad oma beebide üle, et lisavad vaid beebipilte,” näeb Berit põhjust, miks laste pilte sotsiaälvõrgustikku riputatakse. Ta leiab, et kui pildil pole just kujutatud alasti lap-

või ka erootilises poosis teismeliste pilte ei vaata ainult heasoovlikud lähedased ja sõbrad, vaid nendest on huvitatud ka teistsuguste huvidega inimesed, kelle hulka kuuluvad pedofiilid.

Teiseks põhjuseks, miks lastepildid peaksid jääma eelkõige perealbumisse, nimetas ta seda, et last internetis liiga palju reklaamides võetakse temalt õigus tulevikus ise otsustada, milliseid pilte ta soovib seal endast näha ja milliseid mitte.

Kas nii ikka sobib?

Politsei lastekaitsetalitustele, kus menetletakse pornograafilise ja erootilise sisuga seotud süütegusid, lapsevanemate interneti pandud ebasobivate piltide kohta eriti sageli infot laeku, märkis Punak.

„Veebikonstaablitele saadetakse info- na erinevaid pilte, kas siis teadmiseks või küsimusega „kas nii ikka sobib?”,” lisas ta. Tema sõnul jagunevad need alaealiste puhul kolmeks: pornograafilised, erootilised ja süütegudega seotud pildid. Kui pornograafilise sisuga pildid on küllalt selgelt määratletavad, siis erootilise pildi puhul on

3 soovitus

Veebikonstaabel Maarja Punaku nõuanded lapsevanemale, kes soovib oma lapse pilte sotsiaalmeedias jagada:

1. Alasti laste pildid ei sobi sotsiaalmeediasse. Siin ei mängi rolli, et tegemist on vastündinud beebi või kunstipärase võttega.

2. Sotsiaalmeeedia konto võib lapsel lubada avada alles siis, kui lapsevanem on veendunud, et laps oskab seal õigesti käituda ja teab võimalikke ohtusid. Paljud keskkonnad on ka oma reeglites määranud vanuse alampiiri. Laste endi tehtud sobimatuid pilte leiab internetist mitu korda rohkem kui neid, mille lapsevanemad on sinna laadinud.

3. Postitatud piltide arvu tuleks hoida mõistlikuna (pigem vähem kui rohkem). Sel juhul jätab lapsevanem lapsele tulevikuks suurema kontrolli ja otsustusõiguse oma minevikupiltide üle.

SALMONELLOOS LÄTIS

Rootsi munatootjate ühingu and-
meil leiti Lätist Šveitsi saadetud
munapartiid analüüsides salmo-
nelloosi, kuigi saatedokumenti-
des kinnitasid Läti võimud, et sal-
monelloosi munades ei ole. **Delfi**

ALKOHOLI OSTES KÜSITAKSE DOKUMENTI KA TÄISEALISELT

Juunist hakati kaubandusettevõ-
tetes alkoholi ostu puhul küsi-
ma dokumenti kuni 30-aastastelt
noortelt. Eesti kaupmeeste liidu
ja tervise arengu instituudi ühise
ettevõtmise eesmärk on vähen-

dada alkoholi kättesaadavust ala-
ealistele: nad loodavad, et kui
dokumenti küsitakse ka täiskasva-
nutelt, on müüjatel vähem eksi-
misvõimalusi ja alaealistel pole
põhjast katsetama minnagi. **Delfi**

MÄE MAAL OKSJONIL

24 000

euroga müüdi eile Helsingis
Konrad Mäe maal „Ahvenamaa
motiiv”. Ostja oli Eestist. **EPL**

Täna digilehes

- Tallinn Treffi festival toob linnaruumi nukud ja näitlejad.
- Tippklubid Arsenal ja Manchester City mängivad Helsingis.

Illustratsioon: Ott Vallik

märksa keerulisem otsustada, kuhu piir tõmmata, nentis veebikonstaabel.

„Erootiliste piltide kohta hinnangu andmine sõltub alaealise riietusest ja poosist, mis selle pildi erootiliseks võivad muuta. Lihtsalt rannas seisev riieteta laps ei ole veel erootika, kuigi küsitav on sellise pildi teistele nähtavaks tegemise mõte,” selgitas Punak. Ta tuletas ka meelde, et noorematest kui 14-aastastest erootiliste piltide tegemine ja neile selliste piltide näitamine on karistatav.

Kontrollides pilti, mis on erootilise, pornograafilise või süütegu kajastava sisuga, kopeerib ametnik nii pildi kui ka sellega seotud andmed esimesel võimalusel oma arvutisse, sest mahavõetud pilti on hiljem internetist keerulisem kätte saada.

„Seda soovitakse teha ka inimestel, kes avastavad sobimatu pildi ja soovivad sellest politseid teavitada,” ütles Punak. „Kui tegemist on sobimatu pildiga, mis on seda ka seaduse mõistes, alustatakse menetlust. Kui tegemist on piiripealse või mõnel muul viisil sobimatu pildiga, siis annavad

veebikonstaablid sellest inimesele märku ja soovivad pildi eemaldada.”

Lastekaitse vihjeliin

Teateid ebasobivatest pildidest ootab ka lastekaitse liidu vihjeliin (www.vihjeliin.ee), mille eesmärk on tõkestada laste seksuaalset ärakasutamist esitava materjali levikut internetis.

„Selliseid teateid ei ole palju, kuid me tegeleme igaühega individuaalselt,” ütles lastekaitse liidu projekti „Targalt internetis” assistent Kerli Kuusk. „Kui meile on teada lapsevanema kontaktandmed, siis me saame lapsevanemaga ühendust võtta ja soovitada kõnealuse pildi eemaldada.”

Rannas seisva riieteta lapse pilt pole veel erootika, kuigi avaldamise mõte on küsitav.

Kuuse sõnul on lapsevanemad tavaliselt koostöövalmid. Ta lisas, et lastekaitse liit peab tähtsaks inimeste harimist. „Teavitustöö on väga oluline, et lapsevanemad ikka vaataksid, milliseid pilte üles panna, ja langetaksid tarku otsuseid,” sõnas ta. ●

w weekend

4.-16.juuni

Kõik **vabaaja**jalatsid

-25%

ja bikiinid -20%!

Tallinn Pärnu mnt 153, Merimetsa Selveris, Haabersti Rimis | Rakvere Põhjakeskuses | Viljandi Centrumis | Paide Pärnu tn 6 | Rapla Selveris | Võru Kagukeskuses
Kuressaare Kaubamajas | Jõgeva Selveris | Valga Selveris | E-pood www.jalatsipood.ee

* Allahindlus arvutatakse toodete norm. hinnast! Bikiinid on müügil Rakveres, Viljandis, Võrus, Raplas, Paides, Valgas, Jõgeval ja Kuressaares.

E-pood: www.jalatsipood.ee

Kas pettus on ulatuslikum?

Vallbaum: õiglus võitis

Reformierakonna juhatus ei otsustanud eile erakonnast välja arvata Lääne-Viru maavanemat Einar Vallbaumi, kellele pettuse omaks võtnud Taimi Samblik alguses viitas kui ühele pettusega seotud isikule. „Õiglus on jalule seatud,” ütles Vallbaum nõupidamisruumist väljudes.

Aukohus andis juhatusel nõu visata erakonnast välja Kristiina Ojuland ja Taimi Samblik, kuid Vallbaumi kohta sellist soovitusi ei tehtud.

Taimi Samblik esitas eile hommikul ise Reformierakonnale avalduse palvega end erakonnast välja arvata. Delfi

Kallas: otsus oli kaalutletud

Reformierakonna juhatusel liikme Kaja Kallase sõnul heideti Kristiina Ojuland erakonnast välja, sest süüdistus oli tõendatud ja olukorra kiire lahendus on kõigi huvides. Kallas ütles, et liigset kiirustamist ei saa juhatusel ette heita, sest enne tehti põhjalikku uurimistööd.

„Aukohus ja uurimisgrupp on töötanud läbi väga palju materjale ja kuulnud inimesi. Need tõendid, mis juhatusel esitati, olid päris tõised. Arvan, et olukorra kiire lahendamine on kõigi huvides,” märkis Kallas. ERR

Ligi: Ojuland määris kõiki

Rahandusminister ja Reformierakonna juhatusel liige Jürgen Ligi leiab, et erakonnast välja visatud Kristiina Ojuland kahjustas oma tegevusega erakonna nime ning hakkas hääletussüsteemi vigadest rääkima alles siis, kui vahele jäi.

„Ojuland on oma tegevuses süstemaatiliselt üritanud kõiki inimesi ja kogu demokraatliku protsessi usaldusväärsust määrida,” ütles Ligi. „Ojuland esitas parimate tahtmistega loodud hääletamisvõimalust justkui petuskeemi ning hakkas sellest rääkima alles siis, kui vahele jäi,” lisas ta.

Ministri sõnul oli Ojulandi parteist väljaheitmine ühehäälselt otsus. „Meil ei jäänud muud võimalust, kogu tema tegevus oli laimav,” sõnas Ligi. Delfi

Savisaar: ma ju hoiatasin

Keskerakonna juhi Edgar Savisaare sõnul on e-valimised kahtlased ja Reformierakonna ümber lahvatanud skandaal tõestab seda. „Hoiatasin algusest peale, et kõik e-valimistega seotu on kahtlane värk, ja nüüd saime sellele kinnitust,” ütles Savisaar.

Savisaare sõnul pole Keskerakonnas kunagi e-hääletage manipuleerimist olnud. „Meil ei ole kunagi sellist skandaali olnud ja loodetavasti ei tule ka,” ütles linnapea. „Alati on hea õppida teiste vigadest,” lisas ta.

Savisaar kommenteeris oravaparteis juhtunut eile hommikul, kui Reformierakonna juhatus polnud veel otsuseid teinud. Delfi

Reformierakonna võltsimis-skandaal

Kärt Anvelt, Margus Järv
uudised@epl.ee

Reformierakond väidab, et võltsimine toimus vaid Lääne-Virumaal ja Võrus. Kuid on kahtlus, et probleem võib olla laiem.

Algus lk 1

„Herdo paroolid on saadetud meilile, mis on tal olnud liitumise hetkest saati üks ja sama. Uurime registrit, miks meieni infot jõudnud pole. Herdole helistades ütles ta ise, et ta pole jõudnud meile veel lahkumisavaldust saata,” kommenteeris Reformierakonna peasekretär Martin Kukk.

Äriregistri andmed on seotud teiste riiklike registritega, aga mitte partei omaga.

Samuti on Reformierakonna juhatusel e-valimistel osalenud Indrek Katušin, kes alates 2005. aasta 1. jaanuarist ei kuulu äriregistri andmeil Reformierakonda. Sama seis on Rait Pihelgasega, kes pole äriregistri andmeil Reformierakonna liige juba 2011. aasta juunist. Küll on kõik kolm Reformierakonna liikmeteks märgitud erakonna kodulehel.

Kuke sõnutsi pole aga Ambla vallavanem Pihelgas Reformierakonnast lahkunud ja Katušin on oma liikmelisuse möödunud aasta oktoobris digitaalselt allkirjastatud avaldusega taastanud. „Registri info on ebatäpne,” põhjendas Reformierakonna peasekretär.

Hulgaliselt ebatäpsusi

Sellisel juhul on Reformierakonda kuulumise või mittekuulumise kohta äriregistris veelgi ebatäpsust. Ka Kristiina Ojuland esitas Reformierakonna aukohtule teisipäeval nimekirja isikutest, kes tema väitel on hääletanud erakonna juhatusel valimistel, ilma et neil selleks õigust olnuks. Sellestki nimekirjast selgus, et paljude inimeste puhul olid andmed ebatäpsed. Kuid ebatäpsed mitte Ojulandi vea tõttu, vaid seetõttu, et Reformierakond polnud neid jõudnud veel äriregistrisse kanda, mõni nimi oli valesti kirjutatud, mõni oli nime muutnud või sisaldasid äriregistri andmed valeinfot – nii põhjendas erakond.

„Erakonna põhikirja punkt 14.3 sätestab, et Eesti Reformierakonna liikmete arvestust peab erakond ning erakonna liikmel tekib liikmestaatus, kui piirkondliku organisatsiooni juhatus on liikme vastu võtnud,” lisas Kukk.

Äriregister on riiklik register ja seal olevad isikuandmed on seotud teiste riiklike registritega. „Kui näiteks mõni inimene muudab oma nime, siis seal muutub see automaatselt, aga Eesti Reformierakonda sellest teavitust ei tule ning

Reformierakonna võltsimisloos ühe peategelase Taimi Sambliku nüüd juba endisel tööalal ilutses eile kellegi irooniline „tervitus”.

Foto: Rein Sikk

kui inimene ise erakonda selvest ei teavita, siis jäävadki sellised vead andmebaasi sisse,” selgitas Kukk. Ta lisas, et äriregistrisse läheb isik erakonna nimekirja registrisse sissekande tegemise kuupäevaga, mitte erakonda vastuvõtmise kuupäevaga. Erakonnaga liitunud isikutest äriregistrisse teatamine pole aga automaatne tegevus, vaid erakonna tööta-

jad sisestavad andmed ükshaaval registrisse. „Periooditi liitub erakonnaga palju inimesi ja nende sisestamine registrisse on ajamahukas tegevus, mistõttu tekivad ajavahed ja erinevused kuupäevade osas registri ja erakonna andmebaasi vahel. Ei välista ka olukordi, kus üksikud inimesed on tähelepanematusel tõttu jäänud sisestamata,” lisas Kukk.

Kukk nimetas olulise aspektina sedagi, et uus registrisüsteem võeti kasutusele 2010. aastal, enne seda edastati andmeid registrile korra aastas Exceli tabelite kujul ning rahvastikuregistriga seos puudus. „Uue süsteemi rakendades on järk-järgult paranenud andmete kvaliteet, kuid kindlasti ei ole see ideaalne,” tõdes Kukk. ●

Reformierakonnast välja visatud Ojuland võib ikka oravapartei juhatuses jätkata

Seadus ütleb üheselt, et juhatusel liikme tagasikutsumine kuulub ainult üldkogu pädevusse.

Vahur Koorits
uudised@epl.ee

Reformierakonnast välja visamine ei pruugi vabastada Reformierakonda Kristiina Ojulandist, sest ka erakonda mittekuuluvana võib ta endiselt olla erakonna juhatusel liige.

Mittetulundusühingute seadus ütleb konkreetselt, et MTÜ üldkogu pädevusse kuulub juhatusel liikmete määramine ja tagasikutsumine. Reformierakonna põhikirjas seisab küll, et liikme väljaviskamise lõppeb ka tema kuulumine erakonna organitesse, aga kui põhikirja ja seadus on omavahel vastuolus, jääb kohtus peale seadus.

Selle kohta on olemas pretendent. 2010. aastal olid tollal riigikogus esindatud rohelised läinud omavahel nii tülili, et üks tülitsev leer otsustas teise leeri juhitud erakonnast välja visata. Selgus aga, et Harju maakohu registriosakond ei andnud heakskiitu nelja juhatusel liikme – Jüri Ginteri, Mikk Sarve, Andrus Mäesepa ja Riho Raassilla – väljaviskamiseks. Tollal viitas kohus just sellele, et mittetulundusühingute seadus näeb ette, et juhatusel liikmete määramine ja tagasikutsumine on ainult üldkoosoleku pädevuses.

Abilised uurivad võimalusi

Ent ka erakonnast väljaviskamist on võimalik vaidlustada. 2010. aastal sai sellega edukalt hakkama Ingvar Tšizikov, kriisis viselnud Rahvaliidu üks juhte.

Ojuland ise oli eile teadlik sellest, et ka erakonnast välja

visatuna võib ta endiselt olla erakonna juhatusel liige. „Eks ma jätkan erakonna juhatusel liikmena,” nentis Ojuland. Tema sõnul uurivad tema abilised, mida ta sellises olukorras üldse teha saab ja kas ta saab juhatusel töös ka osaleda.

Ojuland toetab mõtet korraldada uus Reformierakonna üldkogu, et valida uus juhatus. Reformierakonna juhtkond on seni leidnud, et 39 petuhääletajat ei suutnud valimistulemust oluliselt mõjutada ja seetõttu pole uut üldkogu vaja.

Kristiina Ojuland visati erakonnast välja eile kell 11 alanud Reformierakonna juhatusel otsusega. Välgukiirusel oli ta kustutatud ka äriregistri erakonnaliikmete nimekirjast. Reformierakonna esindajad ei jõudnud suurele töökoormusele viidates eile anda oma kommentaari Ojulandi võimalikule juhatuses jätkamisele. ●

Kristiina Ojulandi väljaviskamise otsustas eile Reformierakonna juhatus, mille ridadesse võib parteist minema löödu ikka kuuluma jääda.

Foto: Priit Simson

Maanteeamet vaeb talvise piirkiiruse langetamist 80 kilomeetrini tunnis

Politsei võtaks vajalikel lõikudel piirkiiruse 80km/h meeleldi kasutusele juba järgmisel talvel.

Kelli Seiton
kelli.seiton@ep.lee

Möödunud suvi oli üle mitme aasta esimene, kui paljudel Eesti maanteedel piirkiirust ei tõstetud. Eile kaitsti Tallinna tehnikaülikoolis magistritööd, kus leitakse, et see otsus oli ainuõige, kuna suurem kiirus tõi kaasa rohkem inimkannatanutega liiklusõnnetusi ja kihutamisi ka teistel teedel. Kiiruste tõstmise asemel soovitas töö autor piirkiirusi hoopis veelgi vähendada.

Mihkel Kukk analüüsis oma töös kaheksat kahe- ja neljarajalist maanteed 12 aasta vältel, kuni suvise piirkiiruse

kaherajalises osas kaaluda – need on Tallinn–Narva, Jõhvi–Tartu–Valga, Tallinn–Tartu–Võru ning Ääsmäe–Haapsalu–Rohuküla.

Kuke töö juhendaja, tehnikaülikooli logistikainstituudi professor Dago Antov ütles, et talvine piirkiiruse vähendamine pole just kõige populaarsem otsus, ent oleks mõistlik, kuna siinsed ilmastiku- ja teelolud on muutlikud. Praegune üldine piirkiirus tuleks Antovi hinnangul üle vaadata, kuna see kehtib ka näiteks kõrvalistel teedel, kus nii teolud kui ka nähtavus ei luba reaalset sõita 90 km/h.

80 km/h tuleb nagoonii

Maanteeameti nõunik Villu Vane ütles, et liikluskomisjonis on mõlemad aspekte ka põgusalt arutatud. „Esimese sammuna sel suunal on kavas viia läbi vastav uuring,” sõnas Vane. Uuringut loodetakse alustada juba sel aastal ning see võtaks vaatluse alla, kas kehtestada eelkõige just kõrvalmaanteedel talviseks piirkiiruseks 80 km/h, ning kiirusrežiimide üldise otsustatavuse. „Üldiseks suunaks võibki pidada kiiruspiirangute muutmist paindlikumaks ja rohkem reaalseid teelusid arvestavaks,” rääkis Vane.

Politsei- ja piirivalveameti korrakaitsepolitseiosakonna liiklusbüroo juht Alo Kirsimäe ütles, et Euroopa liiklusohutuse näidistriikide Rootsi, Norra ja Soome eeskujul tuleb

Eestiski lähitulevikus alustada piirkiiruste korrigeerimist. Seda nii maanteedel kui ka tänavatel.

Kirsimäe sõnul oleks mõistlik juba eelolevaks talveperioodiks välja valida teelõigud, kus sõidukiirust piiratakse. Seejuures võiks lubatud kiirus olla maksimaalselt 80 km/h või isegi väiksem. „Põhjus on selles, et üldine piirkiirus 90 km/h kehtestati nõukaajal valimatult kõigil teedel, olenemata sellest, kas konkreetsel teel oli võimalik sellise kiirusega sõita või mitte,” sõnas Kirsimäe.

„Viimastel aastatel on riik panustanud kruuskattega teede mustkatte alla viimisse. Hea teekattega antakse liiklajale sõnum, justkui liiklusohut on kõrvaldatud ja nüüd võib muretult maksimaalse lubatud sõidukiirusega liigelda. Selliste väärarusaamade kõrvalda-

miseks ja ohule tähelepanu juhtimiseks tulebki lubatud sõidukiirused vastavusse viia teede ohutute projektkiirustega, reaalset väljendub see aastaringsete või sesoonsete piirangute kehtestamises,” leidis politsei liiklusbüroo juht

Mullu otsustati kaherajalistel maanteedel üle mitmete aastate suvist piirkiirust mitte tõsta, põhjendades seda liiklussurmade kasvuga ja üldise liikluskultuuri halvenemisega. Nii pidid autojuhid kaherajalistel maanteedel 100 km/h sõitmise asemel igal pool pidama kinni üldisest kiiruspiirangust 90 km/h. Ka tänavu tõsteti suveks piirkiirust vaid neljarealistel maanteedel. Kui 2011. aastal võis sellest kiiremini sõita 806 kilomeetrit, siis tänavu on seliseid teelõike vaid 193 kilomeetri jagu. ●

Suur kiirus toob õnnetusi

Nii Mihkel Kukk kui ka Dago Antov leiavad, et piirkiirusi Eesti maanteedel enam tõstma ei peaks. Kuke töö näitas, et suurem lubatud kiirus kasvatab raskete õnnetuste arvu, kus on inimkannatanuid. Eriti on mõju näha just kaherajalistel maanteedel. Nii on näiteks Tallinna–Narva kaherajalistel maanteedel piirkiiruse tõstmise ajal raskete õnnetuste arv kasvanud keskmiselt 11,6%, Jõhvi–Tartu–Valga maanteedel aga 8,4%. „Eriti on kasvu näha viimase kolme aasta (2009–2011) puhul,” lisas Kukk.

„Kuna kiirus tõstetakse ainult sõiduautodele ja mootorratastele, mitte näiteks bussidele, siis möödasõitude arv kasvab. 1 + 1 maanteed on ta aga kriitiline manööver,” põhjendas Dago Antov.

Veel üks ohukoht on, et juhud kui sõidukijuhile korra juba anda võimalus kiiremini sõita, teeb ta seda ka seal, kus märk enam ei kehti. „Suurem lubatud sõidukiirus mõjutas oluliselt kiirusrežiimi ka seal, kus seda tegelikult lubatud ei olnud,” kinnitas Alo Kirsimäe politseist.

Mihkel Kukk leidis oma magistritöös, et neljarajalistel teedel piirkiirus 110 km/h liiklemist ohtlikumaks ei muutnud, kaherajalistel teedel kihutamine aga küll.

Foto: Vallo Kruuser

LIISINGU SISSEMAKSE
ALATES 5%

TUTVU CHEVROLET
SOODUSPAKKUMISTEGA.

CHEVROLET CRUZE 5DR 1,6B 124HJ LT+ 5MT

ERIPARTII SUPERHIND **13 333 €**

SOODUSTUS **3282 €**

ABS pidurid | Elektrooniline stabiilsuskontroll ESC | Veojoukontrolli süsteem TCS
6 turvatatja | Kliimaseade | Valuveljed R16" | Püsikiirusehoidik
Tagumised parkimisandurid | Signaalsatsioon | Bluetooth handsfree
Raadio juhtimine roolilt, USB | Elektriaknad x4
Elektrilised peeglid soojendustega

CHEVROLET AVEO 4DR 1,4B 100HJ LT+ 5MT

ERIPARTII SUPERHIND **11 111 €**

SOODUSTUS **2049 €**

ABS pidurid | Elektrooniline stabiilsuskontroll ESC | Veojoukontrolli süsteem TCS
6 turvatatja | Kliimaseade | Valuveljed R15" | Püsikiirusehoidik
Bluetooth handsfree | Raadio juhtimine roolilt, USB | Elektriaknad x4
Elektrilised peeglid soojendustega

AUTOSPIRIT AS
Ehitajate tee 122 | Tallinn 13517
Tel.: 6 599 499 | www.autospirit.ee

AUTOSPIRIT TARTU OÜ
Turu 47 | Tartu 50106
Tel.: 7 341 126 | www.autospirit.ee

www.chevrolet.ee

Keskmine kütusekulu, kombineeritud: Cruze 5dr: 6,6 l/100 km, Aveo 4D: 5,3 l/100 km.
CO₂ heitmed, kombineeritud: Cruze 5 dr: 155 g/km, Aveo 4D: 125 g/km. Soovituslikud soodushinnad.

USA küberarmee ülem: küberründe puhuks võiks olla appikutsete süsteem

Intervjuu

Lauri Tankler
reporter

Tallinnas peetava küberkaitsekonverentsi peaesineja kindral Keith B. Alexander rääkis, kuidas USA saab liitlasi aidata.

USA armee küberkorpuse ja National Security Agency (rahvusliku julgeoleku agentuuri, NSA) juht kindral Keith B. Alexander, viienda küberkonfliktikonverentsi „CyCon 2013” peaesineja, rääkis eile avakõnes eri laadi rünnakute tohutust kasvust ning turvalisuse tagamiseks vajalikust koostööst era ja avaliku sektori vahel.

Kahe aastaga, 2010–2012 suurenes küberrünnakute arv 17-kordseks. Neile vastu astumiseks tegi Alexander ettepaneku luua piiride ja sektori ülene appikutsete süsteem. Sisuliselt tähendaks see, et ründevõimega kübermeeskonnad (mille olemasolu USA armees on kindral Alexander tunnistanud) saaksid appikutsete puhul aidata nii rünnaku alla sattunud riike kui ka ettevõtteid. Esialgu jäi Alexanderi üleskutsesse siiski idee tasandile ja ka ta ise nentis, et see on vaid suund, kuhu liitlastel tasuks pürgida.

●●**Härja kindral, teie kõne valguses: kui peaks rünnatama Eesti kriitilisi teenuseid ja meie oma eksperdid ei suuda sellega hakkama saada, kas siis teie loodud USA rünnakuüksused võiksid meile appi tulla?**

See on koht, kus tuleks sõlmida veel eraldi lepped liitlaste vahel. Üks suund on siin NATO, kes peab enne muidugi endale selgeks tegema, kas see riivab viiendat artiklit (et rünnak ühe vastu on rünnak kogu NATO vastu – toim) ja teised riigid tuleksid realselt appi.

Aga jah, praktiliselt vaadates peaksime me minu hinnangul töötama selliste liitlassuhete nimel, et appikutsete peale – meid rünnatakse küberruumis – saaksid liitlasi aidada seda süsteemi turvata. Täpsemalt, kui teoreetiliselt üle terve maailma asuvad bot-id (zombie-arvutid, mida juhitakse kaugemalt – toim) ründavad teie riiki, siis sellest teada saades saavad need riigid hakata kohe oma piirkonnas ründajaid peatama. Me peaksime selle poole liikuma, aga praegu on küsimus, kuidas. Seetõttu peaksime liitlastega nendest võimalustest kindlasti rääkima.

●●**Järjest rohkem kaubitsetakse maailmas teadmistega, kuidas võrkudele ligi pääseb, ja selle asemel, et kriitilisest turvaugust omanikule teatada, müüakse see info hoopis neile, kes võivad seda teadmist kurjasti ära kasutada. Mis hetkel peaks küberjulgeolek hakkama sellele äridele tähelepanu pöörama ja kas neid inimesi peaks käsitlema kui relvakauplejaid? Või tuleks rünnakule reageerida alles siis, kui see algab?**

Ei, kindlasti peaks tähelepanu pöörama juba enne rünnaku algust. Ma lihtsalt ei tea, kuidas tegeleda zero-day-häk-

Kindral Keith B. Alexander on USA armee küberkorpuse ja rahvusliku julgeolekuagentuuri (NSA) juht ning tänu temale on küberteemat laialdasemalt arutama hakatud.

Foto: Vallo Kruuser

Sõjaväe kübermeeskonnad peaksid olema võimelised ise pahavara arendama.

kidega (nii nimetatakse turvaauku, millest arendajad pole varem kuulnudki, s.t nad on sellest haavatavusest teadnud null päeva – toim) ja kuidas kohelda pahavara.

Isegi noored lapsed suu-

davad selliseid haavatavusi leida. Kui ma käisin Defconil (hackerite konverents – toim), avastas üks 11-aastane tüdruk zero-day-turvaauku. Kuidas sellesse suhtuda?

Ma arvan, et vastuseks on sõjaväe kübermeeskondade oskuste ja võimete arendamine, et nad oleksid võimelised ise pahavara arendama

ja seda identifitseerima, leidma turvaauke, katsetama eri süsteeme ja üldiselt kaitsma meid nende ohtude eest, mille eest me praegu end kaitsta ei suuda. Nii et osalt on võtmeküsimuseks koolitamine, aga seejärel ka teadmiste jagamine. See on koht, kus riigid saavad koostööd teha.

●●**On meil siis lootust, et USA-s kokku pandud ründameeskondade teadmistest ja oskustest võiks kunagi kasu olla ka meil?**

KES TA ON?

Keith B. Alexander

USA armee kindral

2005. aastal ametisse nimetatud kindral Alexander on kõige kauem teeninud rahvusliku julgeoleku agentuuri (NSA) juht ning armee küberkorpuse nimekas arendaja. Eelkõige tema eestvedamisel arutatakse USA-s küberteemasid – nii kaitset kui ka rünnakut – nii-võrd laialdaselt.

Kindral Alexander oli esimene, kes kevadel avalikult tunnistas, et USA armee organiseerib ründavaid küberüksuseid – meeskondi, kes oskavad vaenlase sihtmärke leida ja maha võtta.

Varem olid NATO riikide poliitilised ja sõjalised juhid avalikult rääkinud kaitsevõimest, kuigi ajakirjandus teadis avaldada põnevaid seiku näiteks Iraani tuumajaamade viirusega ründamisest, mille võtmetegelaseks nimetati ka kindral Alexanderit.

See on küsimus NATO-le ja teistele: kuidas käsitleda artiklit viis ja kuidas jagada sõjajõudude võimeid üldiselt? Mina ei tea vastust. Ma arvan, et NATO ministrid peaksid sellel teemal rääkima ja kõiksugu liitlassuhted peaksid seda võimaldama. See on juba poliitika küsimus: kui keegi poliitikakujundajatest ütleb, et nii peaks minema, siis nii ka läheb. Meie ülesanne on võimed välja arendada. ●

Foto: Irina Mägi

Muhus askeldab lumivalge kängurulaps

Kuulsus Üleeilsest meelitas Muhu jaanalinnufarmi külatajaid kuue kuu eest ilmale tulnud valge känguru. Tavalise halli känguru Alma ja mullu farmi soetatud albiinokänguru Alberti beebi on alles ema hoolle all, kuid askeldab juba ka ise-

seisvalt. Kas tegemist on kängurupoisi või -tüdrukuga, pole farmi perenaise Helena Eriku sõnul veel selge, sest teda pole tahetud ligiminekuga ahista. Eriku sõnul on uudis valge känguru sünnist tekitanud tavapärasest elavamat huvi ka

farmi vastu. „Kuulsin, et uudis sellest käis isegi Saksamaalt läbi. Küllastajate arv suureneb iga päevaga. Eks siin on mitme teguri koosmõju – koolid lõpevad,” rääkis ta. Veel nimetu väikse känguru tulevik on esialgu lahtine. ● Tarmo Paju

Stelmach keeldus kapole elamislubadest rääkimast

Nikolai Stelmach kartis enda sõnul, et uurimises ütlusi andes võib ta ise süüdistatavaks saada.

Tuuli Jõesaar
tuuli.joesaar@epl.ee

Kaitsepolitsei amet lõpetas kriminaalasja, millega uuriti, kas elamislubade müümise skandaalis pandi toime kuritegusid – esitati politsei- ja piirivalveametile tähtajalist elamisluba taotledes valeandmeid.

Skandaali üks kahest võtmetegelasest, endine IRL-i poliitik Nikolai Stelmach ja tema elukaaslane Liina Tamm keeldusid uurimise ajal kapo küsimustele vastamast, viidates, et see võib anda alust Stelmachi süüdistamiseks.

Kokkuvõttes tuli kapol aga tõdeda, et kuriteo tunnuseid ei leitud. Kriminaalmenetlusega uuriti üksipulgi läbi kõik 136

isikut, kellel oli elamisloa taotlemise ajal osalus mõnes Tallinna vanalinnas Kooli tänaval asuvasse majja registreeritud 55 äriühingust. Maksuametilt küsiti tuludeklaratsioone, pan-

Eluruumidena määrgiti samu aadresse, aga see polnud seadusega vastuolus.

kadelt ettevõtete arvelduskontode väljavõtteid ja kõigi 55 firma kohta koostati majandustegevuse analüüs.

Tõendeid ei leitud

Menetluse käigus veendus kapo, et kuigi kontrollitud Vene ettevõtjad on märkinud Eestis kasutatavate eluruumidena samu aadresse, polnud see toona kehtinud välismaalaste seadusega vastuolus ja

seega ei saa eluruumide kohta samade andmete esitamist käsitleda valeandmete esitamisenä.

Selgus ka, et osa ettevõtjaid, kes elamislube taotlesid, ei hakanud realiseerima elamisluba taotledes esitatud äriplaani. Kogutud tõendite alusel pole aga võimalik tagantjärele tõendada, et neil oli juba elamisloa taotlust esitades tahtlus esitada ametiasutusele valeandmeid, nentis kapo.

Peale selle ei suutnud kapo tõendada, et Vene ettevõtjad poleks seaduse nõuete kohaselt Eestisse investeringut teinud või et eri isikute elamisloa saamiseks oleks korduvalt kasutatud sama raha.

Vastutus kuriteole kaasaaitamise eest eeldab aga tahtlikku tegu ja kuna uurimine ei tuvastanud, et keegi kontrollitud 136 ärimehes oleks toime pannud tahtlikku õigusvastase teo, tuli kriminaalmenetlus lõpetada. ●

Lend 45-aastase bensiinijaamaga

Kõrvulukustava lärmiga sööstavad kaks ameeriklaste ründelennukit Ämari õhuväebaasi kohal taevasse.

Käimas on Eestis, Lätis ja Leedus toimuv 1800 osalise sõjaväeõppus Saber Strike – Saablilöö, mis ühendab peale naaberriikide sõdalaste ka näiteks Ühendkuningriigi ja USA üksusi. Saablilöö on toonud Eesti taevasse ameeriklaste ründe- ja tankerlennukid.

Muidu nii lärmakad lennukid on enamiku tsiviillennukitega võrreldes silmatorkavalt aeglased. Kuid just aegluse pärast neid vaja ongi. Need pole hävitajad, vaid ründelennukid A10 Thunderbolt (Piksenool), mis peavadki aeglase- malt lendama, et tanke ja teisi maismaobjekte paremini sihi- kule võtta.

Aeglane – see tähendab maksimaalselt umbes 700 km/h. Aeglusel on veel üks põhjus: lennukil on üle poole tonni soomust ja raske auto- maatkahur, mis võimaldab las-

ta 4000 lasku minutis. Sõja- mehed teavad rääkida, et kui Thunderbolt oma kiirlaske- kahuri tööle paneb, on taga- silöö, et lennuk kipub õhus päris seisma jääma. Rün- delennukite kokpitis istuvad sisuliselt amatöörid – lenda- jaks on USA Marylandi rah- vuskaart ehk midagi Eesti kait- seliidu taolist.

Spartalik Startotanker

Ründelennukid on õhus, nüüd on meie asi tankerlennukiga KC135 Stratotanker neile järe- le lennata. Tankerlennuk pole mingi kevadkollektsioon, mida järgmisel aastal välja vahetada. „See siin on 1958. aasta len- nuk,” ütleb kolonelleitnant Chuck Tubbs. Seega läheme me lendu 45-aastase „bensii- jaamaga”, mis suudab pardale võtta kuni 90 tonni lennukikü- tust. Täna nii palju vaja pole,

Tankerlennuk pole kevadkollektsioon, mida järgmisel aastal välja vahetada.

paak on vähem kui kolmandi- ku peal. Kas nii vana lennu- kiga jube pole lennata, küsin hinnanguliselt umbes 35-aas- taselt naispiloodilt. „Pisut, aga meil on hea hooldameeskond,” kostab ta hooletult.

Tankerlennuk näeb võr-

Kütust täispumbatud ründelennuk A10 Thunderbolt on end lahti haakinud ja lendab oma teed.

Kokpitis kinnitatakse, et nii vana tankerlennukiga on vaid pisut hirmus lennata.

reldes tsiviillennukitega välja tõeliselt spartalik. Seljatoed koosnevad võrkudest, aknaid on lennukil koos piloodiruu- mi omadega kokku ainult kuus ja „salongis” on hämar.

Õhus tankida on püüdnud lendurid üle maailma juba 1920. aastatest saadik, sujuva- malt hakkas see välja tulema alles pärast Teist maailmasõda.

Tankimine Karula kandis

Pardal on üheksa kaitseväge ühendatud õppeasutuste sõja- kooli õhuväekadetti. Kolm aas- tat tagasi alustasid nad õpin- guid Tartus, on nüüd jõudnud Ämari õhubaasi praktikale ja juba novembrist hakkavad siin alaliselt tööle. Kõik on lennuki defitsiitsete akende juures pea sama elevil kui ajakirjanikud.

Kostab imelik visin ja len- nuki sabaosas, kus asub aken, hakkab sagimine. Üks USA õhuväelane kõhutab seal maas ja keerab kange. Tankerlennu- ki sabas, ligikaudu 20 meetrit allpool on end kütusetoru kül- ge imenud tankihävitajast rün- delennuk. Oleme kusagil Ees- ti–Läti piiril, nii Karula kõr- gustiku kandis. Järgneb teine lennuk. Kütust täispumbatud ründelennukid võtavad end hetkeks tankeri paremal tiiv- al ühele joonele ja lähevad siis oma teed. Oleme jõudnud pisut edasi lääne poole, Läti Ruhja kanti. Meie töö on teh- tud. Lendav bensiinijaam võib minna tagasi Ämarisse. ●

Lasnamäelt leiti võimaliku tulistaja surnukeha

Politsei leidis eile pärastlõu- nal Lasnamäelt Vana-Kuuli tänava lähedalt tühermaalt laskehaavaga surnukeha.

Esmased asjaolud viitavad, et tegemist võis olla esmaspäe- va õhtul Vana-Kuuli bussi- peatuses noormeest tulistanud mehega, kes oli teinud eneseta- pu. Põhja prefektuuri organi- seeritud ja raskete kuritegude talituse politseinikud jätkavad juhtumi asjaolude väljaselgi- tamist, surnukeha on saade- tud ekspertiisi, teatas Põhja prefektuur.

Varjulises kohas

Politseinikud leidsid surnuke- ha, kui jätkasid koeraga sünd- muskoha piirkonna laiemat läbiotsimist. Surnukeha oli raskesti ligipääsetavas ja var- julises kohas, bussipeatusest umbes 400 meetri kaugusel.

Esmaspäeva õhtul tulistas 50–60-aastane mees bussipea- tuses 21-aastast noormeest, kes suri hiljem haiglas. Esialgse- tel andmetel ei olnud tulistaja ja ohver omavahel tuttavad ja tulistamise põhjus pole teada. Politsei hinnangul võis mees endalt elu võtta samal õhtul pärast noormehe tulistamist.

● Delfi, ERR

UP PRINTING GROUP

AS UNIPRINT

kutsub konkureerima

MÜÜGIDIREKTORIKS

Nõudmised kandidaadile:

- Trükiettevõtte müügitöö korraldamist toetava suunitlusega kõrgharidus
- Varasem töökogemus tootmisettevõtte (eelistatult trükitööstuse) müügivaldkonnas.
- Liidriomadused müügimeeskonna töö juhtimiseks, oskus innustada ja arendada oma meeskonda.
- Läbirääkimiskogemus ja hea suhtlemisoskus. Kiire kohanemisvõime, täpsus ja stressitaluvus.
- Eesti ja inglise keelte valdamine kõrgtasemel, vene, soome, rootsi, saksa ja/või prantsuse keele oskus on täiendav konkursieelis.

Töö sobib sulle, kui oled initsiatiivikas, sulle meeldivad väljakutsed ning otsuste langetamine.

Ettevõtte pakub:

- Eneseteostamise võimalust rahvusvahelises trükiäris.
- Head põhipalka ja tulemuslikku tööd väärtustavat tasu.

Kandideerimiseks saatke CV ja kaaskiri hiljemalt 17.06.2013 märksõnaga “müügidirektor” e-posti aadressile: info@uniprint.eu; npt@npt.ru

Tamrex Ohutuse OÜ on 1999. aastal loodud tugev, edukas ja stabiilne Eesti ettevõtte, mille kaks põhivaldkonda on tuleohutus ja tööohutus. Senise 13. tegevusaastaga oleme tõusnud juhtivaks ohutusettevõtteks Eestis ja Baltimaades.

OTSIME LAOTÖÖTAJAT

Kui Sul on ...

- pikaajaline (vähemalt 3a ühes ettevõttes) laotöö kogemus;
- väga hea eesti keele oskus;

Ning Sa oled ...

- töökas;
- väga hea pingetaluvusega;
- lojaalne töötaja;
- ja soovid pühenduda paljudeks aastateks,

... ootame Sind kandideerima TAMREXi LAOTÖÖTAJAKS!

Töökoht: Laki 5, Tallinn,
Tööaeg: täistööaeg, E-R 8:00 – 17:00

Tööülesanded:

- kauba vastuvõtt ja kontrollimine;
- kauba väljastamine;
- kauba komplekteerimine;
- töstukiga kaubaaluste laadimine.
- ja muud laos ettetulevad tööd.

TAMREX pakub:

- pikaajalist töökohta;
- stabiilset töötasu;
- väga häid töötingimusi;
- meeldivat kollektiivi.

Kuidas kandideerida:
Kandideerida saab CV-Keskuse (tööpakkumine nr 309767) või CV-Online (tööpakkumise viide CVO-322057-EE) keskkonna kaudu. Kandideerimise tähtaeg on 12.06.2013.

Kandidaatidele, kes ei osutunud valituks, anname sellest teada hiljemalt 01.07.2013.

IKEA ASUTAJA KAMPRAD TAANDUB FIRMA JUHTIMISEST

Rootsi mööblikontserni Ikea asutaja Ingvar Kamprad, kes on 87-aastane, on otsustanud firma juhtimisest taanduda, kirjutas Dagens Industri. Tema asemel asub nõukogu esimehe koha-

le noorem poeg Mathias. Sellest hoolimata tahab Kamprad jätkata uute ideede esitamist ja teha parandusettepanekuid. Ingvar Kamprad asutas Ikea 1943. aastal, kui ta oli 17-aastane. Delfi

SUVEL LUUAKSE PALJU HOOAJALISI TÖÖKOHTI

Statistikaameti analüütiku Meelis Naaberi sõnul oli läinud aastal tööjõu-uuringu andmetel Eestis 11 000 kuni 17 000 hooajalise töö tegijat. Levinumad on teenindus- ja müügitöötajad, liht-

käsi- ning oskustöölised. Ettevõtted, mis enim enda tööjõudu hooajaliste töötajate arvel tõstavad, tegutsevad majutuses ja toitlustuses, ehituses ning põllumajanduses. EPL

Üksnes Eesti valuutavahetajad kurvastavad lätlaste euro pärast

Eestlased tervitasid Läti euro-uudist rahulolevalt, justkui teadet naabri uuest muruniidukist.

Andres Reimer
andres.reimer@epl.ee

Kui Riia kesklinnas suurele krundile investoreid otsiv Urmas Sõõrumaa rõõmustab paljude teiste Eesti ettevõtjate eeskujul, siis rahvusvahelisele valuutavahetajale Tavidile toob naabrite uus raha pisara silmanurka. Eesti rahavahetajad kaotavad järgmisel aastal Lätis nii 70% käivet kui ka kasumit. Töötajate vallandamise plaani seni veel koostatud pole.

„Euro tulek Lätisse paneb mind kahtlema demokraatia võimalikkuses meie piirkonnas, sest tavalised lätlased ei soovi latist loobuda,” lausus Tavidi nõukogu esimees Alar Tamming. „Lati kadumine mõjub nagu väärtusliku klaasi purunemine: seda ei saa enam tagasi pöörata.”

Otsib tegusat partnerit

Vahetult enne kinnisvarakrahhi Läti oligarhilt Andris Šķēlelt 35 miljoni euroga 2,5 hektari suuruse Riia jäähalli Rigas Sporta Pils krundi ostnud Rotermann Grupp loodab nüüd õige pea leida tegusa partneri. „Asjaajamine muutub lihtsamaks, sest

Tavidi valuutavahetuse töötajal Rahel Otsal tulevikus Läti lattidega ilmselt enam tegemist teha ei tule.

Foto: Rauno Volmar

Hinnatundlikumad inimesed vähendavad Lätis Eesti eeskujul tarbimist.

praegu kaasneb iga tehingu jaoks vajaliku valuutavahetusega lisakulutusi,” lausus Sõõrumaa. „Terve tänavuse aasta jooksul on Läti majanduses olnud tunda elavnemist ja saginat, sest idapoolseid ettevõtjaid on väga aktiivselt tegutsenud, et saada jalga Lätis nn euro ukse vahele.”

Lätis kahe bürooga esindatud Estraveli turundusdirektori Janika Ritsoni kinnitustel vähenevad nii lätlaste, eestlaste kui ka muude riikide turistide jaoks reisimisega seotud kulud, sest valuutavahetus jääb ära, samuti on lihtsam kulutustel silma peal hoida.

Tallinkile teeb samal ajal nii euro, lati kui ka Rootsi kroo-

niga toimetamine tõsiselt peavalu, sest ettevõtte peab tegelema üha suurema valuutariskiga. „Otsest olulist mõju Tallinki tegevusele ma hetkel ei näe, kuid majanduskliima paranemine võib avaldada kaudset positiivset mõju meilegi,” ütles Tallinki finantsdirektor Janek Stalmeister.

Turukonkurents ei muutu

Asjaajamise lihtsustumist ootavad ka Eesti toiduainetööstused, kes aga ei näe, et muutuks turukonkurents Läti tootjatega. Küll hakkab euro tuleku alguskuudel Läti müüginäitajaid mõjutama see, kuidas lätlased võtavad vastu hindade visuaalse kallinemise, sest eurosid tuleb arvuliselt välja käia rohkem kui latte.

„Eestis muutus tarbija uue

valuuta tulekul äraootavaks, vähendas ostusid, sest polnud kindel, kuidas uus raha toimib. Hinnatundlikumad inimesed vähendavad kindlasti ka Lätis tarbimist,” selgitas Kalevi juhatuse esimees Kaido Kaare. „Konkurentsitingimused Laimaga ei muutu, sest enam toorainest ostetakse eurode eest. Olukord võib muutu- da, kui euro tulekuga hakkavad muutuma lätlaste palgad.”

„Äriaajamine lätlastega läheb lihtsamaks, sest iga tehingu puhul ei pea tulevikus numbriid valuutakursiga läbi korrumata,” nentis Tere tegevjuht Ülo Kivine. „Paljud Eesti farmerid müüvad oma piima Lätti, kuid tooraineturgu euro tulek ei mõjuta, sest kõik muud tingimused jäävad samaks.”

Nordea Eesti peaanalüütiku Tõnu Palmi kinnitustel mõjub Läti euroga liitumine Eesti ettevõtjatele hästi, sest soodustab välisfirmade arvu kasvu, äritegevuse rahvusvahelistumist ja uusi investeeringuid.

„Sarnaselt Eestiga on Lätis laeal ehk pikaajaline kogemus fikseeritud vahetuskursiga, seega on eurole üleminek majanduse jaoks kohanemise mõttes suhteliselt väike samm,” ütles Palm.

Euro lisab stabiilsust

Euro ei paku riikide majandusprobleemidele lahendust, pigem lisab majandusele stabiilsust ja uusi kasvuvõimalusi, millest kinni haarata. See, kas

seda tehakse ja millises tempos, sõltub paljuski juba igast riigist endast. „Lätis väheneb eurole üleminekul mõnevõrra ka valuutarisk, sest Läti latti on kaubelnud väikeses vahemikus euro suhtes,” rääkis Palm.

„Euroalal on täna kahtle-

Elanike suhtumist ei tea, sest eurosid tuleb arvuliselt välja käia rohkem kui latte.

mata mitmeid probleeme, kuid majandustegevuse seisukohast ei ole kahtlust, et ettevõtjatel ja ka tarbijatel on globaalsete valuutade kasutamisest pigem abi kui kahju,” ütles Palm.

Kuivõrd Läti lati vahetus- kurss on euro omast tugevam,

siis on eurole üle minnes uute hindadega lihtsam kohaneda. „Ka ümardamise efekt, kus väiksemad hinnad ümardatakse pigem üles ja lisatakse ehk ka väike lisamarginaal, on väiksem,” selgitas Palm.

„Turistide jaoks lisab euro vaid atraktiivsust, sest kes tahakski vabal ajal nii väga valuutavahetusega tegeleda. Turist tuleb ju nautima kultuuri ja kohalikku elu,” kinnitas Palm.

Elektrikaubandusest möödub Läti valuuta muutumine jälgi jätmata, sest kõik tehingud tehakse juba praegu eurodes. „Valuutal pole mõju, sest näiteks ühtse hinnatsooni loomist toob lähemale uute ühenduskaablite rajamine,” ütles Nord Pool Spoti Eesti-esindaja Hando Sutter. ●

AJUJAH I VÖITJA RAYBIKE JÖUDIS HOLLANDI TURULE

Holland on Soome järeI tei-ne riik, kuhu on tellitud suu-rem kogus sõiduvahendeid, tea-tas Raybike'i meeskonna saar-lasest liige Märt Pikkani, kirju-tas Meie Maa. Hollandisse müü-

dud Raybike'idel on tavapära-ne kollane ja pruun värv asenda-tud oranži ja halliga. Muudetud on ka lauaplaadi materjali, mille kattepin-d aitab vältida jala libise-mist. **Delfi**

JÄRSK MAJANDUSLANGUS

Eesti majandus langes I kvarta-lis varasema kvartaliga võrrel-des 1% võrra, see oli euroliidus üks kehvemaId tulemusi. Hal-vemini läks ainult Küprosel ja Tšehhil, teatas Eurostat. **ERR**

INTERVJUU

Dombrovskis: jutt välishoiuste suurest mõjust Läti pangandusele on muut

Raimo Poom

välisuudiste juht

Läti peaministri Valdis Dombrovskise (pildil) sõnul haihtusid viimased Läti euroalaga liitumist puudutavad kahtlused kuu aega tagasi. ●● Paar riiki on Läti eurole üleminekusse skeptiliselt suhtunud. Neist suurim on Prantsusmaa. Kui kindel te olete, et nad ei hääleta vastu, kui liikmesriikide esindajad peavad Läti vastuvõtmise kohta lõpliku otsuse langetama? Mis puutub Prantsusmaasse, siis külastasin alles kuu aja eest Pariisi. Kohtusin seal nii Prantsusmaa peaministri Jean-Marc Ayrault'ga kui ka president François Hollande'iga.

Kohtumistel oli selge – ja president Hollande ütles seda ka avalikult pärast kohtumist –, et jah, Prantsusmaa toetab seda, et Läti liituks 2014. aastast euroalaga. ●● Asi, mis pole küll otsesõnu seotud Maastrichti kriteeriumidega, kuid on Küprose kriisiga jutuks tulnud: kolmandatest riikidest pärit hoiused ja rahavood Lätti. Milliseid konkreetseid samme on Läti astunud, et vähendada idaraha mõju riski? Esiteks pean hajutama mõningaid müüte. Selle kohta on küll tekkinud palju arutelusid, kuid need ei põhine faktidel. Vaadakem fakte: meil on suhteliselt väike pangandussektor. Küprose pangandussektori suurus oli 700–800% SKT-st. Mõnes EL-i liikmesriigis veelgi rohkem. EL-i keskmine pangandussektori suurus on 370% SKT-st, aga Lätis on see näitaja alla 130% SKT-st. See tähendab, et meil on suhteliselt väike pangandussektor.

Peale selle on meie pangandus-sektor üsna hästi kapitaliseeritud, paremini kui EL-is keskmiselt. Mis puutub mitteresidentide hoiustesse, siis jälle: me hoiame arengul väga kindlalt silma peal. Selge on, et praegu pööratakse Küprosele ja Lätile palju tähelepanu. Me näeme, et pärast Küprose kriisi hakkasid seal mitteresidentide hoiused kaunis märkimisväärselt vähenema. Kuid Läti mitteresidentide hoiuste seisus ei näe me mingit muutust. Öigupoolest näitaks aprillis Lätis hoitavad mitteresidentide hoiused vähenesid. See-ga ei näe me mingit suurt raha sis-sevoolu. See on tõenäoliselt tingitud ka meie regulatiivsest keskkonnast. Neile pankadele, mis panustavad peamiselt mitteresidentide hoius-tele, kehtivad tunduvalt rangemad kapitali adekvaatsuse ja likviidsu-se nõuded.

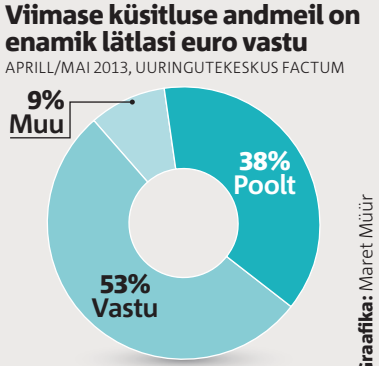
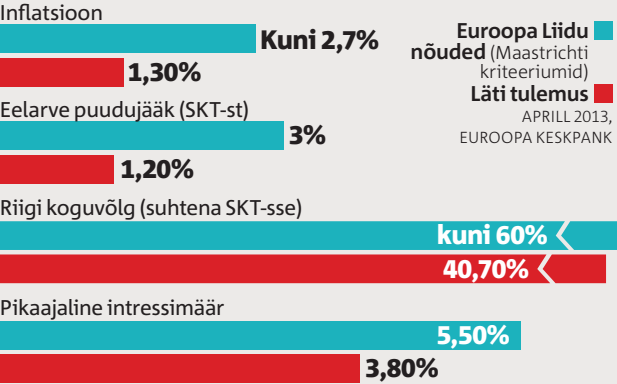
Lätlased jätavad armastatud latiga hüvasti

Euroopa Komisjon soovitas Lätil euro kasutusele võtta juba alates 1. jaanuarist 2014. Poliitikute suure võiduna saavutatud kutse maailmavaluuta klubbis tekitas Läti avalike kommentaariumides pahameelelaine. „Rahva arvamus ei küsi mitte keegi. Miks?“ hüüatas Läti Delfis ennast hüüumärgiga tähistanud kommentaator. Tema ahastus langes kokku valdava osa kaaskommentaatorite arvamusel. Kui Läti täidab kõik eurole üleminekuks vajalikud tingimused, saab temast maailma ühe juhtiva rahandusala 18. liige, kinnitasid eile nii Euroopa Komisjon kui ka Euroopa Keskpang. Isegi etteheide, et Venemaa hoiustajatel on Läti majandusele märkimisväärselt suur mõju, ei saanud meie lõunanaabritele

takistuseks. Otsustajad rõhutasid Lätis saavutatud hindade ja valuutakursi püsivust, riigieelarve defitsiidi püsimist 3% piires ja riigivõla püsimist 6% piires sisemajanduse kogutoodangust. Rahandusminister Jürgen Ligi avaldas lõunanaabrite poliitilise ja majandusliku edu üle heameelt, mis langeb kokku Eestis valitsevate seisukohtadega. „Läti tegi ainuõige valiku enda kui väikeriigi jaoks, aga ka väga euroopaliku valiku. Minult on palju kordi küsitud, miks Eesti ei hoi-a eurotsooni kriisilahendusse panustamisest kõrvale, ning ma usun, et Läti vastus oleks minu omaga sarnane: meie ja kogu Euroopa saab koostööst palju rohkem tagasi kui sinna panustab ning kogu sellel panusel on ka tugev moraalne mõõde,“ seisis Ligi avalduses, mida rahandusministeerium levitas.

„Mul on hea meel ka selle pärast, et Läti on hea näide mineviku vigade parandamisest ning vastus neile, kes hädavajalikku riigi reformimist ja kriisilahendust ülejõu kasinusena esitlevad,“ ütles Ligi. Juulis langetab majandus- ja rahandusministrite nõukogu Läti eurole ülemineku kohta lõpliku otsuse. Otsus tehakse pärast seda, kui Euroopa Parlament on esitanud oma arvamusel, euroala rahandusministrid on esitanud soovitusel ja EL-i juhid on arutanud seda teemat Euroopa Ülemkogu 27.–28. juuni kohtumisel. Menetlus on lõpule viidud, kui Euroopa Liidu nõukogu on euroala liikmesriikide ja Läti ühehäälsel otsusega lõplikult kindlaks määranud lati ja euro vahetuskursi. Nordea pangavahetuskursus võimaldas eile osta ühe lati eest 1,43 eurot.

Läti täitis eurokriteeriumid varuga

AKTSIASELTSI SILVANO FASHION GROUP AKTSIONÄRIDE KORRALISE ÜLDKOOSOLEKU KOKKUKUTSUMISE TEADE, PÄEVAKORD JA ETTEPANEKUD

Aktsiaselts Silvano Fashion Group, registrikood 10175491, asukoht Tulika 15/17, 10613 Tallinn, (edaspidi "SFG") juhatus kutsub kokku aktsionäride korralise üldkoosoleku 28. juunil 2013. a algusega kell 12:00, Radisson Blu Hotel Oümpia konverentsisaalis "Epsilon", aadressil Liivalaia 33, Tallinn. Üldkoosolekust osavõtjate registreerimine algab kell 11:30.

- I Päevakord**
- Aktsionäride korralise üldkoosoleku päevakord on järgmine:
2012. majandusaasta aruande kinnitamine;
 - Kasumi jaotamine;
 - Põhikirja muutmise seoses aktsiakapitali vähendamisega ja põhikirja uue redaktsiooni kinnitamine;
 - Aktsiakapitali vähendamine;
 - Oma aktsiate tagasiostuprogrammi kinnitamine;
 - Nõukogu liikme Pavel Daneyko nõukogust tagasikutsumine;
 - Uue nõukogu liikme Mart Mutso valimine;
 - Auditori nimetamine.

II Nõukogu ettepanekud

SFG nõukogu kiitis heaks juhatusel poolt esitatud korralise üldkoosoleku päevakorra ning teeb aktsionäridele seoses päevakorraga järgmised ettepanekud:

- 2012. majandusaasta aruande kinnitamine**
Nõukogu ettepanek:
1.1. Kinnitada SFG 2012. majandusaasta aruanne.
- Kasumi jaotamine**
Nõukogu ettepanek:
2.1. Kinnitada 2012. majandusaasta puhaskasum 14 151 000 eurot;
2.2. Puhaskasumist reservkapitali eraldisi mitte teostada. Pärast aktsikapitali vähendamist on SFG reservid piisavad äriseadustiku § 336 lg 2 nõude täitmiseks;
2.3. Jaotada aktsionäridele dividendina kasumiosa järgmiselt:
2.3.1. Fikseerida dividendi saamiseks õigustatud aktsionäride nimekirja 12. juulil 2013. a kell 23:59;
2.3.2. Maksta õigustatud aktsionäridele dividendina välja 0,10 eurot aktsia kohta hiljemalt 15. juulil 2013. a.
- Põhikirja muutmise seoses aktsiakapitali vähendamisega ja põhikirja uue redaktsiooni kinnitamine**
Nõukogu ettepanek:
3.1. Muuta põhikirja punkti 2.1. ning sätestada see järgmises sõnastuses:
"2.1. Aktsiaseltsi miinimumkapital on 4 500 000 (neli miljonit viissada tuhat) eurot ja maksimumkapital 18 000 000 (kaheksateist miljonit eurot)."
3.2. Muuta põhikirja punkti 2.2. ning sätestada see järgmises sõnastuses:
"2.2. Kõik Aktsiaseltsi aktsiad on nimelised aktsiad. Nimelise aktsia nimiväärtus on 30 (kolmkümmend) senti. Üks aktsia annab Üldkoosolekul 1 (ühe) hääle."
3.3. Kinnitada SFG põhikirja uus redaktsioon nõukogu poolt välja pakutud sõnastuses.
- Aktsiakapitali vähendamine**
Nõukogu ettepanek:
4.1. Vähendada SFG aktsiakapitali järgmiselt:
4.1.1. Aktsiakapital vähendatakse 3 940 000 euro võrra seniselt 15 760 000 eurolt 11 820 000 euronii.
4.1.2. Aktsiakapital vähendatakse aktsiate nimiväärtuse vähendamisega 0,10 euro võrra seniselt 0,40 eurolt 0,30 euronii. Aktsiakapitali vähendamisel aktsiate tühistamist ei toimu;
4.1.3. Aktsiakapitali uueks suuruselks pärast aktsiakapitali vähendamist on 11 820 000 eurot, mis on jagatud 39 400 000 aktsiaks nimiväärtusega 0,30 eurot;
4.1.4. Aktsiakapitali vähendamine toimub aktsionäridele väljamaksete tegemisega;
4.1.5. Aktsiakapitali vähendamise põhjuseks on aktsionäridele rahaliste väljamaksete teostamine SFG aktsiakapitalist;
4.1.6. Rahalisel väljamakset 0,10 eurot aktsia kohta seoses aktsiakapitali vähendamisega teostatakse aktsionäridele hiljemalt 3 (kolm) kuud pärast aktsiakapitali vähendamise ärireistrisse kandmist;
4.1.7. Aktsiate nimiväärtuse vähendamisest tulenevate väljamaksete saamiseks õigustatud aktsionäride nimekirja fikseeritakse 12. juulil 2013. a kella 23:59 seisuga.

- Oma aktsiate tagasiostuprogrammi kinnitamine**
Nõukogu ettepanek:
5.1. Kinnitada AS Silvano Fashion Group aktsiate tagasiostuprogramm järgmistel tingimustel:
5.1.1. Aktsiate tagasiostu eesmärgiks on aktsiakapitali vähendamine;
5.1.2. SFG-l on õigus oma aktsiaid tagasi osta alates 1. juulist 2013. a kuni 30. juunini 2014. a;
5.1.3. Maksimaalne tagasiostetatavate aktsiate arv on 400 000 aktsiat;
5.1.4. Maksimaalne hind, millega saab oma aktsiaid tagasi osta on 2,50 eurot aktsia kohta;
5.1.5. Oma aktsiate eest tasutakse varast, mis ületab aktsiakapitali, reservkapitali ja ülekursi;
5.1.6. Aktsiate tagasiostu programmi käigus tagasi ostetud aktsiate ja SFG poolt varasemalt omandatud oma aktsiate mini-väärtuste summa ei tohi ületada 10% aktsiakapitalist;
5.1.7. Anda SFG juhatusel õigus ületada reguleeritud turu äärmiselt madala likviidsuse korral komisjoni 22. detsembri 2003. a määruse (EÜ) nr 2273/2003 art 5 p-s 2 sätestatud oma aktsiate tagasiostmise 25% piirpäävamahtu ja osta sama päeva jooksul oma aktsiaid koguses, mis ei ületa 50% keskmisest päevasest mahust reguleeritud turul;
5.1.8. Volitada SFG juhatusel määrada oma aktsiate omandamise korraldajaks kas investeerimisettevõtte või krediidiasutuse ühe kuu jooksul arvates oma aktsiate tagasiostuprogrammi vastuvõtmisest;
5.1.9. Oma aktsiate omandamine toimub kooskõlas komisjoni 22. detsembri 2003. a määrusega (EÜ) nr 2273/2003, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/6/EÜ seoses tagasiostuprogrammidele ja finantsinst-rumentide stabiliseerimisele ettenähtud eranditena.

- Nõukogu liikme Pavel Daneyko nõukogust tagasikutsumine**
Nõukogu ettepanek:
6.1. Seoses nõukogu liikme Pavel Daneyko nõukogu liikme volituste tähtaja lõppemisega 23. mail 2013. a, jätta Pavel Daneyko nõukogu liikme volitused pikendamata ning kutsuda Pavel Daneyko SFG nõukogust tagasi. Pavel Daneyko volitused SFG nõukogu liikmena lugeda lõppenuks alates 24.05.2013.
- Uue nõukogu liikme Mart Mutso valimine**
Nõukogu ettepanek:
7.1. Valida SFG uueks nõukogu liikmeks Mart Mutso, kelle volitused SFG nõukogu liikmena algavad 1.07.2013 ning lõpevad 30.06.2018.
- Auditori nimetamine**
Nõukogu ettepanek:
8.1. Nimetada SFG audiitoriks AS PricewaterhouseCoopers (registrikood 10142876, asukohaga Pärnu mnt 15, 10141 Tallinn), kelle volitu-sed kehtivad järgmise aktsionäride korralise üldkoosoleku toimumise päevani;
8.2. Volitada juhatusel sõlmima audiitoritühinguga auditoorteenuste leping SFG 2013. a majandustegevuse auditeerimiseks hinnaga, mis ei ületa SFG 2012. majandusaasta auditeerimise hinda.

III Korralduslikud küsimused

Üldkoosolekul osalemiseks õigustatud aktsionäride ring määratakse kindlaks seisuga 7 päeva enne üldkoosoleku toimumist, s.t. 21. juunil 2013. a kell 23:59 (Eesti aja järgi).

Aktsionäril on õigus üldkoosolekul saada juhatuselt teavet Aktsiaseltsi tegevuse kohta. Juhatus võib keelduda teabe andmisest, kui on alust eeldada, et see võib tekitada olulist kahju Aktsiaseltsi huvidel. Juhul, kui juhatus keeldub teabe andmisest, võib aktsionär nõuda, et üldkoosolek otsustaks tema nõudmise õiguspärasuse üle või esitada üldkoosoleku toimumisest kahe nädala jooksul hagita menetluses kohtule avalduse juhatusel kohustamiseks teavet andma.

Aktsionärid, kelle aktsiatel on esindatud vähemalt 1/20 aktsiakapitalist, võivad nõuda täiendavate küsimuste võtmist üldkoosoleku päevakorda, kui vastav nõue on esitatud kirjalikult hiljemalt 15 päeva enne üldkoosoleku toimumist.

Aktsionärid, kelle aktsiatel on esindatud vähemalt 1/20 aktsiakapitalist, võivad kirjalikult esitada iga päevakorrapunkti kohta otsuse eel-nõu mitte hiljem kui 3 päeva enne üldkoosoleku toimumist.

Otsuste eelnõudega päevakorrapunktide kohta ning üldkoosolekule esitatavate muude dokumentidega (sealhulgas majandusaasta aruan-de, vandeaudiitori aruande, kasumi jaotamise ettepaneku, nõukogu aruande, põhikirja projektiga) saab tutvuda alates üldkoosolekust teatamisest kuni üldkoosoleku päevale eelneva tööpäevani aktsiaseltsi asukohas aadressil Tulika 15/17, Tallinn, tööpäeviti kella 09.00-st kuni 17.00-ni (Eesti aja järgi).

Üldkoosoleku toimumise päeval saab dokumentidega tutvuda üldkoosoleku toimumise kohas alates osalejate registreerimise avamisest kuni üldkoosoleku lõpuni. Dokumentidega tutvumiseks peab: (1) füüsilisest isikust aktsionär esitama kehtiva isikut tõendava dokumendi ning füüsilisest isikust aktsionäri esindaja lihtkirjaliku volikirja; (2) juriidilisest isikust aktsionär (a) väljavõtte vastavast registrist, kus isik on registreeritud; ja (b) esindaja isikut tõendava dokumendi; ja (c) volituse alusel esindajal kirjaliku volikirja.

Äriseadustiku § 294' kohased avalikustamisele kuuluvad andmed ja dokumendid, s.h eelmise majandusaasta aruanne, vandeaudiitori aruan-ne, kasumi jaotamise ettepanek, nõukogu aruanne, põhikirja uus redaktsioon, otsuste eelnõud päevakorrapunktide kohta, andmed akt-siaseltsi aktsiate ja nendega seotud hääleõiguste kohta üldkoosoleku kokkukutsumise teate avalikustamise päeval ja volikirjade blanketid on avaldatud ka Aktsiaseltsi koduleheküljel <http://www.silvanofashion.com>.

Üldkoosolekul osalemiseks palume esitada:

- füüsilisest isikust aktsionäril isikut tõendav dokument, esindajal – kirjalik volikirja;
- juriidilisest isikust aktsionäri esindajal (a) väljavõtte vastavast registrist, kus isik on registreeritud; ja (b) esindaja isikut tõendav doku-ment; ja (c) volituse alusel esindajal kirjalik volikirja.

Kui välislingust ei tulene teisiti, peab välisriigi ametiisiku poolt väljastatud dokument olema kas legaliseeritud või kinnitatud apostill'iga. Võrkeelsed dokumendid tuleb esitada koos notariaalselt kinnitatud eestikeelse tõlkega.

Aktsionär võib enne üldkoosoleku toimumist teavitada aktsiaseltsi esindaja määramisest või esindajale antud volituse tagasi võtmisest saates vastavasulise digitaalalkirjastatud teate e-posti aadressile info@silvanofashion.com või toimetades teate isiklikult tööpäeviti ajavahe-mikus 09.00 kuni 17.00 (Eesti aja järgi) või posti teel aadressile AS Silvano Fashion Group, Tulika 15/17, Tallinn, 10613 hiljemalt üldkoosoleku toimumise päevale eelneva tööpäeva kella 17.00-ks (Eesti aja järgi).

Küsimused seoses aktsionäride üldkoosoleku või selle päevakorra palume esitada: Märt Meerits (e-post: info@silvanofashion.com; telefon +372 684 5000).

Märt Meerits, Aktsiaseltsi Silvano Fashion Group juhatusel liige, e-post: info@silvanofashion.com, tel: +372 684 5000; faks: +372 684 5300, aadress: Tulika 15/17, 10613 Tallinn, www.silvanofashion.com

NATO LOOB KÜBERKAITSE KIIRREAGEERIMISJÕUD

NATO moodustab küberkaitse kiirreageerimisjõud, et kaitsta oma võrke ja abistada liitlasi, kui neid rünnatakse, teatas peasekretär Anders Fogh Rasmussen. Tema sõnul on NATO juba ohu-

ga silmitsi ja pidi eelmisel aastal tegelema rohkem kui 2500 küberrünnakuga. „Neid tuleb hoiatusega igalt poolt maailmast, tagajärjed võivad olla laastavad,” ütles ta. ERR

MOSKVA METROO PÕLENGUS 52 KANNATANUT

Tulekahju tõttu Moskva metroo Sokolniki liinil sai kannatada 52 ja evakueeriti 4500 inimest. Kõik Sokolniki liinil ringliinist seepool asuvad kuus metroojaama suleti sõitjatele pärast seda, kui

Lenini-nimelise raamatukogu ja Ohhotnõi Rjadi jaamade vahel süttis elektrikaabel. Põleng levis tunnelis kümne meetri ulatuses ja see kustutati poole tunni-ga. Delfi

Jaapan ei loobu Vene piirileppe nimel saartest

Intervjuu

Raimo Poom
välisuudiste juht

Suursaadik Tetsuro Kai ütleb, et Eesti ja Jaapani piiriküsimused Venemaa-ga on erinevad, aga ta jälgib toimuvat huviga.

Jaapan asub globusel küll peaaegu teisel pool maakera, kuid Eesti ja Jaapani vahele jääb ainult Venemaa. Sellega seoses on kahel riigil ka mõneti ühine probleem: ei Eestil ega Jaapanil pole Venemaaga kokkulepitud piiri. Aga nii nagu Tallinn ja Moskva on asja uuesti käsile võtnud, üritatakse uuesti ka Tokyo ja Moskva vahel. Jaapani Eesti-suursaadik Tetsuro Kai rääkis Eesti Päevalehele, mis seis on Jaapani–Vene piiri paikapanemisega.

●●**Venemaa teatas möödunud aastal huvist sõlmida kõigi naabritega lõpuks ametlikud piirikokkulepped. Tallinnas ja Moskvast tehti alates möödunud sügisest palju tööd ja nüüd on kokkuleppe tekst olemas. Ma saan aru, et ka Jaapan on taas seda protsessi alustanud – kuidas teil läbirääkimised lähevad?**

Peaminister Shinzo Abe käis aprillis esimese Jaapani valitsusjuhina kümne aasta jooksul Venemaal ametlikult visiidil ja kohtus president Vladimir Putiniga.

Jaapani ja Venemaa riigijuhid on nõus, et tegemist on ebaloomuliku olukorraga.

67 aastat pärast Teise maailmasõja lõppu on territoriaalküsimus – me nimetame seda nii – Jaapani ja Venemaa vahel ikka veel lahendamata. See on ka põhjus, miks pole kahe riigi vahel sõlmitud rahulepingut. Tippkohtumise käigus jagasid riigijuhid arusaama, et tegemist on ebaloomuliku olekuga, ja leppisid kokku mitme aasta vältel stagneerunud läbirääkimiste taasalustamises ning kiirendamises, mis valmistaks ette asja arutamise liidrite vahel.

Peaminister Abe ja president Putin instrueerisid oma riikide välisministreid kiirendama läbirääkimisi mõlema-

Jaapani suursaadiku Eestis, Tetsuro Kai sõnul pole Jaapani ja Venemaa vahelises territoriaalses küsimuses kindlasti olemas võimalus, mis lahendaks 67 aastat lahendusega püsinud raske küsimuse ühe lõõgiga.

Foto: Priit Simson

le poolele vastuvõetava lahenduse leidmiseks. Kõnelused rahulepingu üle algavad nende ettekirjutuste järel.

●●**Milline on seis Jaapani ja Venemaa vahel – kas olete valmis alustama läbirääkimisi, mis põhinevad de facto piirijoonel, või on teil esmalt vaja alles piirijoon paika panna?**

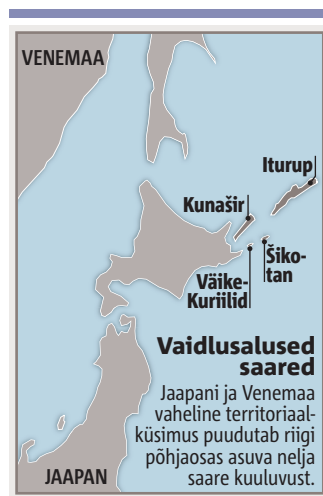
Territoriaalküsimus Jaapani ja Venemaa vahel puudutab riigi põhjaosas asuva nelja saare – Etorofu, Kunashiri, Shikotan ja Väike-Kuriilide (Habomai) – kuuluvust. Need neli saart kuuluvad rahvusvahelise õiguse alusel Jaapanile ja Jaapan ei tunnista mitte kunagi praegust, de facto olukorda.

●●**2011. aasta lõpus õnnestus mul käia Tokyos ja juba siis jäi selge mulje, et Jaapanis tuntakse Eesti–Vene piirilepingu käekäigu vastu suurt huvi. Kui palju teie jälgite seda, mis toimub selles küsimuses Tallinna ja Moskva vahel?**

Hoiame Eesti–Vene suhetel huviga silma peal. Teisalt hoiaksin end tagasi andmast väga spetsiifilist vastust kahepoolsete suhete sisusse puutuva kohta.

●●**Kas tõsiasi, et Eesti näib tahtvat suhteliselt kiiresti Venemaaga piirilepingut paika saada, paneb ka teatud survet Jaapanile? Kui kiiresti võiks teie arvates Jaapan ja Venemaa piirikokkuleppeni jõuda?**

Jaapani ja Venemaa vahelises territoriaalküsimuses pole kindlasti olemas võimalus, mis lahendaks 67 aastat lahendusega püsinud raske küsimuse ühe lõõgiga. Läbirääkimiste jaoks pole seatud tähtaega. Välisministriumid teatavad läbirääkimistega peamiselt asevälisministrite tasandil toimuvate konsultatsioonide vormis. ●

10 katset piir paika panna

Jaapani–Vene territoriaalküsimus tekkis Teise maailmasõja lõpus, mil Nõukogude väed jätkasid pealetungi isegi siis, kui Jaapan oli juba nõustunud nn Potsdami deklaratsiooniga, kus öeldi, et Jaapanil tuleb loovutada kõik alad, mis olid selle dokumendi allkirjastamise ajaks riigilt ära võetud.

1951. aastal sõlmiti maailmasõja võitnud liitlaste ja Jaapani vahel nn San Francisco rahule-

ping. Selles lepingus jäid neli Jaapani nn põhjasaart Nõukogude Liidule läinud Kuriili saarte nimekirjast välja. Nõukogude Liit keeldus seetõttu dokumendile alla kirjutamast.

Pärast seda on kuni tänaseni välja Jaapani ja Venemaa vahel tehtud vähemalt kümme katset jõuda nii rahulepingu kui ka seejärel piiri paikapanemiseni. Kuid nelja saare territoriaalset kuuluvust pole seni lahendatud.

Põhja-Tallinna Valitsus

AVALIKUSTAB

31.05.2013 eelläbirääkimistega pakkumise tulemused linnarajatiste hooajaliseks kaubandustegevuseks kasutusse andmiseks.

Põhja-Tallinna vanema 13.05.2013 korraldusega nr 2-1/112 kuulutati välja eelläbirääkimistega pakkumine linnarajatiste hooajaliseks kaubandustegevuseks kasutusse andmiseks 15. juunist 2013 kuni 31. augustini 2013.

Tähtaegselt, 31.05.2013 esitati pakkumised järgmist linnarajatiste kasutusse võtmiseks:

1. Stroomi ranna puhkealal, Puhangu tn pikendusel, promenaadi ääres 10 m² linnarajatisele J-4 jäätisekioski paigaldamiseks esitati 1 pakkumine, mis vastas tingimustele. Pakkumise võitja OÜ Duff, üüritasu 140 € kuus

2. Puhangu tn pikendusel 24 m² linnarajatisele TO-1 kiirtoitlustusinventari paigaldamiseks esitati 1 pakkumine, mis vastas tingimustele. Pakkumise võitja OÜ Stratoman, üüritasu 366 € kuus

3. Pikakari ranna parkla juures 10 m² linnarajatisele PJ-1 jäätisekioski paigaldamiseks esitati 1 pakkumine, mis vastas tingimustele. Pakkumise võitja OÜ Duff, üüritasu 140 € kuus. Pakkumiste puudumise tõttu tunnistada pakkumine nurjunuks järgmist linnarajatiste osas:

1. Kalja müügiinventari paigaldamiseks:
1.1 laste kobarkiege juures, promenaadi ääres kuni 10 m² (Kali-1)
1.2 laste mänguaua juures, promenaadi ääres kuni 10 m² (Kali-2)
1.3 Kari tn pikendusel kuni 10 m² (Kali-3)

2. Rannatervete müügiinventari paigaldamiseks atraktsiooni LAEV juurde kuni 30 m² (K-3)

3. Meelelahutusinventari (batuut) üürimise korraldamiseks Puhangu tn pikendusel, promenaadi ääres kuni 40 m² (TE-10).

4. Disainerite tegevuseks ranna lipuväljakuga külgneval alal kuni 10 m² (D-1).

Nõmme Linnaosa Valitsus

TEATAB

Ajalhehes Eesti Päevaleht 13. mail 2013 välja kuulutatud läbirääkimistega pakkumisele reklaami eksponeerimiseks Tallinna linnale kuuluv rajatisel esitas nõuetekohase pakkumise 1 pakkuja Selver AS (registrikood 10379733). Üürileping sõlmitakse linnaosa vanema 3. juuni 2013 korralduse nr 151 alusel Selver AS-ga järgmisele asukohale: Pärnu mnt ja Vabaduse pst ristmikul asuval haljasalal.

a

ARVAMUS

PEHMODEST

Seni, kuni noormehi kasvatavad naised õpetajana koolis ja emana kodus, võrsuvadki tulevastest mehehakatistest poolmehed-poolnaised. AJAKIRJANIK **TOOMAS REISALU** (ÖHTULEHT)

KUMB POOL VALETAB

Minu suhtumist Reformierakonda iseloomustab kahjuks kõige ilmekamalt asjaolu, et mul on täiesti ükskõik, kumb pool valetab. KIRJANIK **REIN RAUD** (FACEBOOK)

PROUA TUIKSOO GRILLIMISEST JA KEVADEST

Kui kevadpäike soojemalt paistma hakkab, võib Eestimaal tunda grillihooaja algust – lihamüüjad hakkavad tooteid aktiivsemalt reklaamima ja aedadest hõljub grillimislõhna. Eesti inimeste toidukultuuri on juurde tulnud liha, kala ja muude huvitavate toodete sütel küpsetamine, mille juurde kuulub meeldiv seltskondlik koosviibimine või lõogastushetk. EESTI GRILLIÜLDU AULIIGE **ESTER TUIKSOO** (KESKNÄDAL)

VÄHIEPIDEEMIA

Surmaga lõppevate vähijuhude arv on Hiinas viimase 30 aastaga 80% suurenenud. Linnades peetakse vähi põhjustajaks saastatud õhku, maakohdades vett. THE GUARDIAN

RASSISM on enamasti ignorantsus

Eestisse välismaalaste tormijooksu ei tule

Intervjuu

Ave Tampere
ajakirjanik

Eesti Päevaleht arutles eile *online*-intervjuus rassismi teemal Siisi Saetaluga MTÜ Mondost, mis tegeleb solidaarsuse juurutamisega hariduses. Saetalu on elanud Taanis, Hollandis, Itaalias ja ka 11 kuud Ugandas, kus ta lükkas käima kohvikuprojekti, mis pakub tööd erivajadustega noortele.

●●**Oled varem elanud ka Taanis, Hollandis ja Itaalias, mis on ka riigid, kus on palju immigrante. Kas nendes riikides täheldasid rassismi?**

Tegin Taanis oma bakalaureusetöö jaoks uurimistööd ning uurisin, kuidas Euroopa üliõpilased enda ümber elavatesse Euroopast väljast pärit immigrantidesse suhtusid.

Elasin ühiselamus, mis asub piirkonnas, kus elavadi peamiselt immigrandid. Näiteks näeb Aarhusi kesklinnas ainult blonde taanlasi ning siis äärelinna koju sõites oli tunne, nagu läheks uude riiki. Seejuures muutub linnapiidis muudki kui inimeste juuste- ja nahavärv.

Mina Ida-Euroopa tüdrukuna asetsusin mugavalt kuskile keskele, pole nagu päris oma, aga päris võõras ka ei ole. ●●**Kui Eesti immigratsioonipo-**

liitika oleks liberaalsem, kas siia tuleks palju rohkem välismaalasi, näiteks just Aafrika riikidest?

Minu kogemuse põhjal sõidaks võimaluse korral enamik immigrante, ka Aafrikast, pigem koju tagasi, kui see lihtsam oleks. Nimelt on tõepoolest nii, et kõigil sisserändajatel ei õnnestu end Euroopas teostada.

Kahjuks tekitab karm immigratsioonipoliitika ja piiride sulgemine olukorra, kus inimestel puudub valik oma otsust muuta.

Küllap tuleneb rassism ja ka ksenofoobia vajadusest defineerida end vastandades.

Kaotajaks jäävad kõik – vastuvõtavad riigid, sisserändajad ise oma perekondadega ja kõige tipuks ka need n-õ Aafrika riigid ise, sest nad jäävad andekatest haritud noortest ilma. Eestisse meeletut tormijooksu küll ei näe ega oota. Aga oleks ju tore, kui liberaalsem poliitika võimaldaks inimestel ringi liikuda, tutvuda sellega, mis Eestis hea ja mis kehvem.

●●**Oled õppinud sotsiaal- ja kultuurantropoloogiat. Kuidas sina selgitaksid rassismi põhjusti?**

Selle küsimuse kohta oskavad filosoofid kindlasti mitmeid versioone välja pakkuda.

Mina ütleks, et küllap tuleneb rassism ja ka ksenofoobia laiemalt ikka vajadusest defineerida ennast teisele vastanduste kaudu.

Näiteks on uuritud, kuidas immigratsiooni kasvades tärkab rassism töölisklassi seas, kuna viimane tunneb ohtu, et nad võivad oma töökohad kaotada. Teisalt kasutatakse võimalust enda sotsiaalset klassi n-õ upitades, surudes kellegi teise allapoole.

●●**(Küsimus lugejalt) Kuidas võrdleksite rassismi olemasolu riikidega, kus olete elanud? Eestis märkab seda just internetikommentaaries.**

Ma kasutaks rassismi asemel ehk sõna „ignorantsus”. Kindlasti on ka neid inimesi, kes väga selgelt rassistlikke sõnu-meid ja ideid toetavad, kuid eestlaste puhul tundub mulle, et n-õ sugulastega süldilaua taga vesteldes levivad väljaütlemised, mille tähenduse ja mõju peale pole palju mõeldud.

Lääne-Euroopaga võrreldes on ehk erinevus teadlikkuses. Hollandi kooliõpilased räägivad koolis solidaarsusest, sellest, mis on rassismi juures halb, sellest, kust immigrandid tulevad ja miks, jne.

Kui siis selle järel keegi ikka karmide ütlemistega silma paistab, siis ongi tegu rassismiga. Meil räägitakse neil teemadel koolis vähe. ●

Lugege täispikka intervjuud www.epl.ee

LONDONI bussipeatustes on olnud pilte puuetega inimestest

Kuidas peaks käituma puudega inimestega?

Heidy Meriste

Tartu ülikooli eetikakeskuse referent

Puudega inimest kiputakse teinekord vaatama kui puslet, mida võib juppideks lahti võtta. Ei keskenduta tervikule, vaid tegeletakse sellega, milleks minimaalselt kohustatud ollakse. Inimest nähakse probleemikandjana, ent kes meist tahaks olla üksnes probleemikandja?

See on korralduslik (s.t väga tähtis) küsimus, mis puudutab eelkõige puuetega inimestega tegelevaid ametnikke, ent jääb keskmisest inimesest kuidagi kaugele. Pigem on küsimus selles, kuidas puuetega inimestega käituda. Kas peaks tegema midagi teistmoodi või eelistaksid nad pigem, et neile ei pöörataks mingit erilist tähelepanu? Kas ja millal võiks aidata ratatoolis inimesel teed ületada? Oleks see üldse sõbralik žest või jätkaks pigem alahindava mulje? Või mõjuks see raskuste nina alla hõõrumisena?

Need küsimused ei seostu ainult puudega inimestega,

vaid ka vanuritega. Presidendi vastuvõtu ülekandes nägi, kuidas Ott Leplandi vanaema räägiti kui väikese lapsega. Kas vanema inimesega rääkides peab ikka alati häält tõstma ja lihtlauseid kasutama?

Muidugi võib väita, et juba küsimus ise – kuidas puuetega inimestega käituda? – on valessti püstitatud, sest tõmbab piiri sinna, kust seda just tahetakse eemaldada, „meie” ja „nende” vahele. Ometi tundub, et (ebatäiuslikus) ühiskonnas, kus see piir nagunii juba olemas

TÜ raamatukogu pak-kus raamatute koju-kannet, aga inimesed tahtsid tulla kohale.

on ja inimestesse suhtutakse vahet tegevvalt, vajab see küsimus siiski kõvasti välja ütlemist. Inimesele, kellele pole eriti kokkupuudet puuetega inimestega, jääb puudega inimene rohkem silma kui mõni statistiliselt keskmine võõras. Eks samamoodi rohkem marga-takse ka teisi vähemusi, keda pole harjutud iga päev kohtama. Silm haarab ikka ju esmalt seda, mis on uus.

Siiski ei ole tegu alati üksnes süütu märkamisega. On puudeid, mis võivad mõjuda eemaletõukavalt. Ka sellel on evolutsiooniline seletus: looduses on targem pigem võõrast karta kui kahetseda. Ent

tänapäeval ei ela me enam loodusseisundis.

Mida teha, et esmareakt-sioonist üle olla? Suurbritannias on korraldatud kampaaniaid, mille raames on bussipeatustesse pandud pilte inimestest, kes põevad müotoonilist düstroofiat (lõug ripub näolihaste nõrkuse tõttu iseloomulikult alla). Nõnda harjutakse neid tihedamini nägema ja loodetavasti vaadatakse hiljem ka tegelikult kohates vähem imelikult. Ent parim teraapia erinevustega harjumiseks on siiski otse-suhtlus.

Üksteisega tuleb rääkida

Tähtis on rääkida. Selle tõestuseks tooksin õpetliku loo, mida jagas minuga Tartu ülikooli üliõpilasnõustaja Liana Martin.

Nimelt soovis raamatukogu erivajadustega inimeste elu lihtsamaks teha ja hakkas pak-kuma raamatute tasuta koju-kande teenust. Tegu on muidugi tänuväärse teenusega, ent hiljem tuli vestlustes liikumispuudega tudengitega välja, et rohkem kui kojukandeteenust, mis võtab vajaduse teiste inimeste sekka minna, oleks vaja hoopis korviga rulaatorit, mis riulite vahel liikumise kerge-maks teeks. Niisiis ei saa läh-tuda ainult sellest, mida meie arvame, et teine võiks vajada. Kui soovime teistega arvesta-da, siis on eelkõige tarvis oma-vahel suhelda. ●

LUGEJA KIRI

Kas automaks?

●●Uuesti on päevakorral sõidukite liikluskindlustuse seaduse muutmine. Seadusloomes on üldpõhimõte, et õigusakte ei muudeta iga päev ja ühe poole huvides. Maailmas uudne on, et sundkindlustama hakatakse liikluses mitteosalevaid sõidukeid. Kõigi sõidukite sundkindlustamine on sisuliselt automaks ja kui on maks, siis see peab olema riigimaks.

Väidetavalt kaitsakse õnnestuste ohvreid, kuid ohvriks ja maksjaks tuuakse hoopis teised.

Liikluskindlustusfond toob põhjenduseks statistilised andmed, kuid statistiline andmetöötlus võimaldab teatud (loe:

suurel) määral muuta tulemust soovitavas suunas.

Sundkindlustamisel on suur puudus, see muudab juhid lohakamaks, sest keegi teine kannab kulud.

Ohvrid – autohuvilised

Uued ohvrid on mitut sõidukit omavad autohuvilised. Aga vaadake mõle näkku: ka autotehnika vajab tulevikku jaoks säilitamist.

Juba ammu kaitsetakse ehitisi ja loodust, arusaamatu on tehnikasse vaenulik suhtumine.

Sealjuures on eriti halb fakt, et ennetavalt trahvitakse ja sisuliselt tembeldatakse

kurjategijaks korralikke maksumaksjaid.

Selles on selgelt näha kindlustusfirmade huvid ja liikluskindlustusfondi tegelaste korruptiivne toimimine.

Ka paar aastat tagasi taheti sundmaksmist sisse viia, kuid ei õnnestunud.

Korruptsiooni alla kuulub mitte ainult rahaline tulu riigi arvelt, vaid ka kedagi sooviv tegevus.

Eelnimetatu ei ole mingil juhul innovatsioon, mida on vajalik Eesti uuele arengutasele viimiseks.

Edi Kulderknup maksumaksja, tehnikadoktor, statistika õppejõud

HILLAR METSA METSIK MAAILM

Tubaka lisaaainete ees tõmmatakse uks varsti kinni

Tõenäoliselt kaovad mentooliga sigaretid Eestist üsna pea, teised lisaaained siia ei jõuagi.

Kaire Talviste
kaire.talviste@epl.ee

Sel kevadel kujundas riigisene töörühm Eesti seisukoha sigarettides kasutatavate lisaaainete kohta. Mullu avalikustatud tubakapoliitika alusdokumendis Rohelises Raamatus jõuti konsensusse, et maitsestatud sigaretid ei peaks Eestisse kunagi jõudma, ent meie turul juba kanda kinnitanud mentooli küsimuses üksmeelele ei jõutud. Sotsiaalministeeriumi terviseala asekancleri Ivi Normeti sõnul on erinevatest spetsialistidest koostatud töörühmale tehtud ettepanek toetada Euroopa Komisjoni algatust, et ka mentooliga sigaretid peaksid meie turult kaduma. See on sotsiaalministeeriumi

reaktsioon Euroopa Komisjoni algatatud uuele tubakadiirektiivi eelnõule, mis Ivi Normeti sõnul võidakse vastu võtta aastal 2014 ja rakendub kõige varem 2016. Direktiivi sisuks ongi keelata Euroopa Liidus eristuva maitse ja lõhnaga sigaretid.

Tubakatootjad lisavad teadlikult sigarettidesse toidutööstuses kasutatavaid meeldiva lõhna ja maitsega aineid, mis muudavad sigaretid atraktiivsemaks ja loovad seeläbi

lisaaainete põlemisel tekkivad ühendid on tervisele oluliselt kahjulikumad kui sigarettitubakas ja põhjustavad suurema tõenäosusega vähki. Kui enne 1970-ndaid ei kasutatud sigarettides peaaegu üldse lisaaaineid, siis nüüd moodustavad need kuni 10% sigareti kaalust.

Uuringud näitavad, et mentoolisigaretide suitsetajad on sageli eksiirvamusel, justkui aitaks see ühend tervist mingil moel paremini kaitsta või et maasika- ja šokolaadimait-

sega sigaret on tervisele ohtum valik. Tegelikult on sel tervisele hoopis kahjulikum mõju.

Suhkur sigaretis?

Sigaretidesse lisatakse ka erinevaid suhkruid, mille põlemisel tekkivad happelised ühendid raskendavad nikotiini aju jõudmist. See paneb suitsu sügavamalt sisse tõmbama ja nikotiiniannuse kättesaamiseks rohkem sigarette suitsetama.

Üks laialdasemalt kasutatav sigarettide lisaaaine on näiteks vanilliin.

hea pinnase sõltuvuse tekkimisele. Nende hulgas on näiteks suhkrud, lagrits, kakao, mentool ja vanilliin, mis muudava suitsu mahedamaks. Tarbijad ei aimagi, et

Jäta suitsetamine maha!

Euroopas sureb igal aastal ligi 700 000 inimest suitsetamise tagajärjel.

●● Tubaka tarvitamisega on seotud 40% kõikidest südame ja veresoonekonna haiguste juhtudest, 80% kroonilise obstruktiivse kopsuhaiguse juhtudest ja 30% kõikidest vähijuhtudest.

●● Haigusi, mida tubakatarvitamine põhjustab, on WHO andmetel üle 25.

●● Eestis moodustab tubaka tarvitamisest tingitud haigestumine 3000 liigset haigust juhtu ja suremuse struktuuris viiendiku kõigist surmajuhtudest aastas.

Allikas: TAI

Rasva põletav hormoon

Ameerika teadlased avastasid hormooni, mis mõjub lihastele samamoodi nagu trenn. See hormoon põletab kaloreid, parandab insuliini

niprotsessi ja annab jõudu juurde. Teadlaste sõnul võiks hormoonist kasu olla näiteks ülekaalulistel ja diabeetikutel. **EPL**

Küüned suveks korda!

Kui märkate, et küüned hakkavad

võtma valget või pruuni tooni,

maha kooruma,

moonduma,

või pakitsema

siis on tõenäoliselt tegu küüneseenega.

Nailner Repair – seeninfektsiooni vastane küünepliiats. Tõhus ja lihtne võitlus küünte seeninfektsiooniga otse haiguskoldes.

✓ Nähtavad tulemused mõne nädalaga.

Tulekul uus sapikivide ravimeetod

Ida-Tallinna keskhaigla gastroenteroloogid on viimasel poolaastal Eestis juurutanud kahte uudet sapikivide ravimeetodit.

Ida-Tallinna keskhaigla gastroenteroloogia keskuse vanemarst Peeter Kõiva: „Selle meetodi sisu on otsene sapiteede endoskoopia ja sapikivide elektrohüdrauliline purustamine. Protseduuri käigus viiakse patsiendile suu kaudu ühisapijuhasse ülipeen gastroskoop, mille abil tehakse sapiteede endoskoopiline uuring. Sapijuhasse olevate kivide purustamiseks kasutatakse selle meetodi puhul elektrimpulsi abil tekkivat veejuga. Protseduurid on kulgenud edukalt. Loodame, et nii diagnostilise uuringu kui ka uue ravimeetodi kasutuselevõtt parandab märgatavalt sapiteede haiguste käsitlust.”

Uudset ravimeetodit tutvustati erialaarestidele gastroenteroloogide erialapäeval ehk ERCP päeval, mille korraldas sel aastal ITK. ERCP päev on traditsiooniline üritus, kus erialaarestid kohtuvad Eesti eri haiglates, et vahetada kogemusi ja praktikat teadmisi. ●

EAGLE VISION
Elu on vaatamist väärt
www.eagle-vision.ee

TALLINN Pärnu mnt 10, tel: 6270110 • Endla 12, tel: 6621150 • Paldiski mnt 102 (Rocca al Mare kaubandus-keskuse 1. korrusel) tel: 6659105 RAKVERE Põhjakeskus, Tõrremäe, tel: 3260500 TARTU Taskukeskus, Turu 2, tel: 7333938 • Lõunakeskus, Ringtee 75, tel: 7315638 PÄRNU Rüütli 39, tel: 4451900 • Kaubamajakas, Papiniidu 8/10, tel: 4455979

Tervise arengu instituudi eksperdi Tiiu Härmi sõnul pole mitte kunagi hilja suitsetamisest loobuda.

Foto: Karin Kaljuläte

Tubakalisandite (nt suhkrute, sorbitooli ja glütserooli) põlemisel tekib atseetaldehüüd, mis on sigaretsuitsu üks peamine koostisosa tõrva, nikotiini ja süsinikmonooksiidi järel. See on väga reaktsioonivõimeline ühend, mis põhjustab hingamisteede ärritust ja on liigitatud võimalike vähki tekitavate ainete hulka. Atseetaldehüüdi reaktsioonisaaduseks on harmaan, millele omistatakse antidepressantide sarnast meeleolu parandavat mõju.

Rahvusvaheline vähiuurmiskeskus (juhtiv vähiuurmiskorganisatsioon) on liigitanud võimalikke vähki tekitavate ainete hulka sigarettidesse lisatavad guarakummi, jaanikaunaekstrakti ja -jahu, mentooli, propüleenglükooli, sorbitooli, suhkrud, tsellulosaikiu ja vanilliini.

Tervise arengu instituudi eksperdi Tiiu Härmi sõnul toovad tubakatootjad ettekäändeks selle, et kõiki neid maitseid kasutatakse ju ka toiduainetööstuses. „Nad kipuvad aga unustama, et

toiduainetööstuses ei panda neid lisandeid põlema. Põlemisprotsessis tekkivad teised keemilised ühendid, mille koostoime kahjustab organismi veelgi enam,” selgitab Härm.

Üks laialdasemalt kasutatav sigarettide lisaine on vanilliin, mida lisatakse nii tubakale, sigaretipaberile kui ka filtritele. „Põlev vanilliin vabastab kemikaale, sh vähkitekitavaks klassifitseeri-

Kõige parem näide on praegu Kanada, kus on keelatud kõik lisained.

tud aineid. Samuti on vanilliin kaudselt kahjulik, sest peidab sigaretsuitsu terava maitse ning muudab sellega suitsetamise ahvatlevamaks,” kirjeldab Härm.

Eestis kehv seis

Euroopa Komisjoni rahastamisel algatati mullu Hollandi riikliku rahvatervise

ja keskkonna instituudi ning Saksamaa vähiuuringute keskuse toel PITOC-i projekt (PITOC ehk Public Information Tobacco Control), mille eesmärk on hoiatada tarbijaid sigarettidesse peidetud lisainete eest.

Koostatud ülevaates on kirjeldatud neljateistkümmet ainet, mis on oma omaduste ja kasutatava koguse pärast tervisele kõige ohtlikumad. Sotsiaalministeeriumi rahvatervise osakonna keskkonnatervise ja kemikaaliohutuse juht Aive Telling lisab, et kõnealuse lisainete nimekirja näol on tegu vaid jäämäe tipuga, sest sigarettides on lisaks veel 600–800 ainet.

Suitsetamise teemal pole Eestil millegagi suurt kiidelda, sest meil suitsetatakse rohkem kui Euroopa Liidus keskmiselt. „2005 olime edumeelsete riikide hulgas, kui võtsime vastu uue tubakaseaduse. Vahepeal on teised riigid ette võtnud aga oluliselt radikaalsemaid meetmeid suitsetamise vähendamiseks,” selgitab Telling. ●

Mida arvavad tubakatootjad ise?

EPL Tervis uuris tubakatootjate Eesti assotsiatsioonilt, mida arvavad nemad süüdistusest, et sigarettidesse, samuti paberisse ja filtritesse lisatakse teadlikult kiiremat sõltuvust tekitavaid aineid, mis omakorda põhjustavad põlemisel mitmeid kantserogeenseid ühendeid. Kas pakendile lisatava hoiatuse

kattevarjus (et suitsetamine kahjustab teie tervist) on selline tegevust õigustatud, sest inimesi on ju hoiatatud?

Assotsiatsiooni esimees Aili Herkel: „Väidet, et sigarettide tootmises kasutatavad lisained muudavad sigarettid rohkem sõltuvust tekitavaks, on uurinud ja kommenteerinud Euroopa

Komisjoni juurde loodud tekkivate ja hiljuti avastatud terviseriskide teaduskomitee (SCE-NIHR – Scientific Committee on Emerging and Newly Identified Health Risks), kes jõudis järeldusele, et sigarettide tootmises kasutatavad lisained sõltuvust ei suurenda.”

EPL

TENA Lady – miljonite naiste saladus

Juunis on TENA Lady uriinipidamatuse sidemed apteekides parima hinnaga!

TENA Lady sidemed on mõeldud kerge ja keskmise uriinipidamatusega naistele, kes hindavad mugavust ja diskreetsust. TENA Lady tooted on saadaval 9 eri suuruse ja imavusega. Leia endale sobivaim.

Tooted saadaval piiratud koguses.

www.TENA.ee

k

KULTUUR

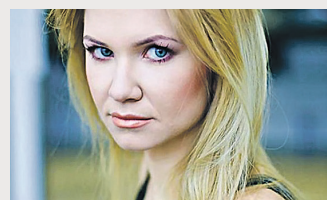
ARHEOLOOGIA ÕPITUBA

Laupäeval kell 13 toimub Suurgildi hoones arheoloogia õpituba, mille korraldab Krista Sarv. Praktilisi näpunäiteid annab arheoloogiliste tekstiilide spetsialist Jaana Ratas. **EPL**

KÕUSAARE „KOHTUMÕISTJA” VÕISTLEB KARLOVY VARYS

Kadri Kõusaare (pildil) mängufilm „Kohtumõistja” valiti 48. Karlovy Vary rahvusvahelise filmifestivali East of the West võistlusprogrammi, milles linastub tosin filmi. Karlovy Vary filmifestival on rahvusvaheliselt tunnustatud A-kategooria filmifestival, mis toimub sel aastal 28. juunist 6. juulini. „Kohtumõistja” on Kadri Kõusaare teine täispikk mängufilm. **EPL**

tival on rahvusvaheliselt tunnustatud A-kategooria filmifestival, mis toimub sel aastal 28. juunist 6. juulini. „Kohtumõistja” on Kadri Kõusaare teine täispikk mängufilm. **EPL**

MARI KALKUN NAUDIB ILU

Reedel ja laupäeval astub Mari Kalkun Tallinnas Hobuveskis üles oma uue rahvusvahelise ansambliga Runorun. Täiesti uus kontserdikava kannab nime „Tii ilo” („Tee ilu”). **EPL**

Marat Gatsalov: teater ei pea olema sotsiaalne

Intervjuu

Mart Niineste
muusikatoimetaja

Vene Teatri kunstiline juht, lavastaja Marat Gatsalov on öelnud, et teater pole kompromisside koht.

Uurime, kuidas on Kuldse Maski laureaadil möödunud aeg Eesti Vene Teatri kunstilise juhina. Oma kompromissitult suhtumist teatrisse kui kunsti kinnitas Gatsalov mais toimunud kohtumisel, kus ta peamiselt Eesti vene teatrikriitikele selgitas, et teda teeb murelikuks see, kuidas kogukond oma teatrisse suhtub, ning kuidas võiks asju parandada – peamiselt mõtlemises stereotüüpe vältides, et neid rohkem mitte taastoota, teatrit kunstiliselt kaasaegsena ja ka teistele kogukondadele avatuna hoides ning seal toimuva kohta konstruktiivset tagasisidet andes. Kohtusid metropol ja provints, pörksid põlvkonnad.

●● **Teil möödus Eesti kultuuri-ruumis teine aasta. Kas situatsioon, kuhu sattusite, oli see, mida ootasite?**

Muidugi teadsin ma Eestist ja selle teatri taustast väga vähe. See aasta oli väga vajalik, olen saanud teada väga palju uut. Sain teada, et on olemas selline suurepärase teater, millel on nii unikaalne ajalooline taust. Olin kuulnud selle teatri kohta palju negatiivset, kuid teatriga lähemalt tutvudes veendusin, et sellel on tohutu potentsiaal. On väidetud, et Eesti Vene Teater on provintslikul tasemel, kuid mina näen siin täiesti tänapäevast teatrit, kus võib teha mida tahes. Selle teatri ees on tohutuult palju võimalusi, siin saab luua väga huvitavaid asju. On võimalik astuda dialoogi väga erinevatesse kategooriatesse kuuluva publikuga ning teha seda väga tõsisel moel, mitte bulvariteatri tasemel. Eesti elus on palju väikseid nüansse, mis kokku loovad väga erilise atmosfääri. Mind rõõmustab see, et Tallinn on väga teatrisõbralik linn.

Mis puudutab riskantseid küsimusi, mis on seotud poliitika ja teatud ajalooliste vaatepunktidega, siis mulle tundub, et teater mõtestab alati siin ja praegu toimuvat omal moel.

Marat Gatsalovit rõõmustab, et Tallinn on teatrisõbralik linn.

Foto: Sven Arbet

Ta justkui imeb neid ideid endasse ja tõlgib neid teatrikeelde. Mulle näib, et asju väga otsekoheselt, sotsiaalkriitilises võtmes välja öelda pole teatri ülesanne. Ma ei armasta sotsiaalset teatrit. Kõik väärtused, mis inimestele muret teevad, neid tõeliselt puudutavad.

Imetlusväärne. Tallinnas on 400 000 elanikku ja mitu tasemel teatrit.

vad, laseb teater endast läbi ja selle tulemusena näeme midagi uut. See kutsub vaatata esile teistsuguse tegelikkusetaju. ●● **Mainisite, et siinset Vene Teatrit on peetud provintslikuks. Kuidas seda väidet hindate?**

See poleks väga korrektne, kui hakkaksin inimesi arvustama. Igäüks loob nii, kuidas suudab. Ma ei tahaks eriti arvustada Eesti teatrikriitika taset, see pole minu ülesanne. Mulle näib, et teatrikriitikaga on praegu igal pool kehvad lood. Nõudlus põhjaliku teatriana-

lüüsi järele on hetkel kahjuks küllaltki vähene. Enamasti on tegemist teatriajakirjanusega, mitte teatrianalüüsiga. Selle tarvis oleks vaja vastavaid väljaandeid, aga selleks, et sellised väljaanded ellu jääks, oleks tarvis, et keegi neid ostaks. Kõik on omavahel seotud. Ka Venemaal räägitakse sellest, et pole piisavalt professionaalsete teatrikriitike juurdekasvu.

●● **Kuidas te näete Eesti kultuurielu – kas teie arvates kaldub see kommertslikkuse või pigem süvakultuuri poole?**

Mulle näib, et siinne teatrikliima on lihtsalt suurepärase. Ainuüksi Tallinnas on mitu kõrgel tasemel teatrit. 400 000 elanikuga linna kohta on see imetlusväärne. Teatreid on palju, inimesed külastavad neid. Kui Venemaal on sama elanike arvuga linnas üks teater, siis on seegi juba hästi.

●● **Kuidas iseloomustaksite Eesti publiku jaoks teatriühenduse Kuldne Mask. Mida see endast kujutab?**

Kuldne Mask on rahvuslik teatripreemia, riiklik auhind. Konkursil osaleb 600 teatrit, aasta jooksul vaadatakse läbi

tohtu hulk etendusi, millest valitakse teatud hulk välja. Kuldne Mask on Venemaa mainekaim teatripreemia.

●● **Kas Kuldse Maski preemia pälvimine on seadnud teie ette ka täiendavaid kohustusi?**

Lisakohustusi see kellegi ette ei sea. See on teatriringkonnas kõrgeim erialane tunnustus. Muidugi saab selle konkursi võitja rohkesti tähelepanu. ●

KES TA ON?

Marat Gatsalov

Vene teatri kunstiline juht

●● Sai aprillis festivali Kuldne Mask preemia draama lavastatöö kategoorias Novosibirski teatris Globus lavastatud etenduse „August. Osage'i krahvkond” eest.

●● Lõpetanud Venemaa filmiinstituudi ja teatrikunstiinstituudi, töötanud näitlejana teatris Škola Sovremennoi Pjessõ ja Majakovski-nimelises teatris.

●● Aastatel 2010–2012 töötas Gatsalov Prokopjevskis Leninliku Komsomoli nimelises teatris peanäitejuhina.

Tallinn Bicycle Week austab linnarattureid

Täna pühapäevani on Tallinn taas kahe rattaliste päralt, sest algab üha kasvavale linnaratturite seltskonnale uut väljundit ja kokkupuutepunkti pakkuv festival Tallinn Bicycle Week. Üritused on mõeldud kõigile, kes tunnevad rõõmu pedaalide sõtkumisest.

„TBW mõte on eelkõige tutvustada rattakultuuri ja sellist nähtust nagu linnarattur. Sest jalgratas ei ole ainult sportimisvahend, nagu seda Eestis kiputakse võtma, vaid kujutab endast muu hulgas ka suurepärase transpordivahendit, koguni elustiili. Jalgratas peidab endas ka piirituid elamusi, loomingulisust ja lõbu ning on üle maailma väga paljude inimeste elus väga tähtsal kohal,” räägib korraldustiimi liige Liina Ristoja.

Tallinna rattanädala lööb lahti tänane avalik jalgrattaseminar-välkloeng F-Hoones, kus alates kell 18 teevad ettekandeid jalgrattastega seotud inimesed: insener ja ettevõtja Indrek Narusk, Velodroomi rattatulede looja Ilmar Kurvits, TBW korraldaja ning arhitekt-linnaplaneerija Tõnis Savi, Tartu jalgrattateede koordinaator Toomas

Pöld, politsei- ja piirivalveamet vanemkomissar Kristel-Liis Kaunismaa, rattatreener ja hooldusjuht Andres Lekko ning Tallinna ülikooli sporditeaduste doktorant ja rattatreener Indrek Rannama.

Järjekordne öösõit

Homme ootab ees järjekorras 12. „Tour d'ÕÖ Tallinna” öine sõit, mis algab kell 21 Tornide väljakult ning finitseerib Tallinna Noblessneri sadamas, kus ootab ees klubiõõ ja kus toimub ka rattarollerite võiduõõit Goldsprints. Laupäeval

Jalgratas pole ainult sportimis-, vaid ka transpordivahend ja osa elustiilist.

on kõik rattahuvilised oodatud Noblessneri sadamasse, kus ootavad muusika, söök ja jook, rattavõistlused BMX-ile ja *fixed gear*-ile, BMX-jam, velomehaanika töötuba, lauatenis ning merel saab teha väikese tiiru vesirattastega. Pühapäeval kell 13 startitakse Russalka juurest Pirita jõe äärsele piknikule. ● **EPL**

Loovus

LASTE JA NOORTE LERAKOOL

EELKOOL

EESTI KEEL, MATEMAATIKA, INGLISE KEEL, LOOVUS, ARVUTIÕPETUS
ÕPE TOIMUB VÄIKELASTE ÕPITULEMUSELE ORIENTEERITUD LOOVUSMETOODIKA ALUSEL ERINEVATES VANUSE- JA TASEMERÜHMÄDES LAUPÄEVITI
KÕIGIL EELKOOLI ÕPILASTEL VÕTMALUS OSALEDA KUNSTIKOOLIS TASUTA

MÄNGUKOOL

EESTI KEEL, MATEMAATIKA, INGLISE KEEL, LOOVUS JA MEISTERDAMINE
ÕPE TOIMUB VÄIKELASTE ÕPITULEMUSELE ORIENTEERITUD LOOVUSMETOODIKA ALUSEL LÄBI MÄNGULISE TEGEVUSE LAUPÄEVITI

LASTE ÄRIKOOL

ÕPID MAJANDUST, LOOD OMA FIRMA, KOOSTAD EELARVEID, SAAD TEADMISI ERINEVATEST MADEST,
ÕPID INGLISE KEELT JA ARVUTIT
ÕPE TOIMUB LOOVUSMETOODIKA ALUSEL LAUPÄEVITI

KUNSTIKOOL

ÕPID JOONISTAMA, MAALIMA JA VOOLIMA, LOOD ISE UUSI ASJU, KOHTUD PÄRIS KUNSTNIKEGA, OSALED NÄITUSTEL
ÕPE TOIMUB LOOVUSMETOODIKA ALUSEL ESMASPÄEVITI

TEATRIKOOL

ÕPID NÄITLEMIST, OSALED LAVASTUSTES, SAAD ISE ESINEDA, KOHTUD PÄRIS NÄITLEJATEGA, NÄED ÄRA PALJUD NUKU- JA NOORSOOTEATRI LAVASTUSED
ÕPE TOIMUB LOOVUSMETOODIKA ALUSEL ESMASPÄEVITI

Registreerimine vestlusele tel 6600197 / mob 5011073 või interneti teel www.loovus.ee / kool@loovus.ee
Aadress: Kadriori Tina tn 9 IV korrus Tallinn

AZARENKA JA ŠARAPOVA PÄÄSESID EDASI

French Openi tenniseturniiri veerandfinaalis alistas Viktoria Azarenka (Valgevene) Maria Kirilenko (Venemaa) 7 : 6, 6 : 2 ja Maria Šarapova (Venemaa) Jelena Jankovići (Serbia) 0 : 6, 6 : 4,

6 : 3. Meeste turniiril võitis Jo-Wilfried Tsonga (Prantsusmaa) Roger Federeri (Šveits) 7 : 5, 6 : 3, 6 : 3, David Ferrer Tommy Robredot (mõl. Hispaania) 6 : 2, 6 : 1, 6 : 1. **EPL**

TAARAMÄE TÕUSIS

15. kohale tõusis Rein Taaramäe Critérium du Dauphiné mitmepäevasõidu üldarvestuses. Eilsel 32,5 km eraldistardisõidul oli Taaramäe 19. kohal. **EPL**

NELLI PAJU EM-I FINAALIS

Eesti meister Nelli Paju (pildil) jõudis U-23 EM-il naiste epee-vehklemise individuaalturniiri finaali. Poolfinaalis alistas ta sakslanna Maria Hugas-Mallorqui 15 : 13. **Delfi**

MM-i mälestus saadab Trinidad ja Tobago jalgpalli praeguseeni

Eesti koondise homne vastane Trinidadist ja Tobagost on meiega arvude poolest võrdne.

Aet Süvari
aet.suvari@epl.ee

Seitse suve tagasi, 2006. aastal mängisid Eesti hõmsed vastased Trinidadist ja Tobagost Saksamaal jalgpalli maailma-meistrivõistlustel. Paraku polnud kümnete tuhandete Kariibi saarte poolehoidjate toetusest meeskonnale MM-il väga suurt kasu. Oodatult jäi kõigi aegade kõige väiksema MM-i finaaltorniiril mänginud maa koondis alagrupis viimaseks, kuigi suutis oma avamängust Rootsi välja pigistada 0 : 0 viigi. 0 : 2 kaotus Paraguayle ja Inglismaale lõpetasid nende imelise teekonna.

Ent mälestus ei unune Trinidadis veel selle inimpõlve jooksul. Ka tolleaegsed koondise mängijad ei ole saanud toonast MM-i viimase seitsme aasta jooksul peast – küll kahjuks natuke kurvematel põhjustel.

Nimelt on alaliit neile siiani võlgu preemiaraha, mille nad MM-ile pääsemise eest välja teenisid ja mida neile lubas mitte üksnes Trinidad ja Tobago jalgpalli, vaid ka kogu maailma jalgpalli üks skandaalsemaid tegelasi, endine FIFA täitevkomitee liige Jack Warner, kes tänaseks on korruptsiooni ja pettuse pärast FIFA-st tagandatud.

Mängijad on asja kohtuse andnud ning mais otsustas kohus, et raha tuleb neile välja maksta. Millal seda tehakse, pole teada.

Tolleaegsetest mängijatest on koondises veel ainult kaks meest – poolkaitsjad Densill Theobald ja Chris Birchall.

Teisipäeval oli Trinidadil ja Tobagol Rumeeniaga sõpruskohtumine, kus meeskond sai hakkama omavärvaga.

Foto: AP/Scanpix

Kui MM-il mänginud koondis koosnes suures osas Suurbritannias klubijalgpalli mängivatest palluritest, siis praegune on sellest kardinaalselt erinev.

Mängivad Soomeski

Koguni 11 pallurit mängivad vutti Trinidad ja Tobago koduses liigas, kolm meest Inglismaal, üks Kasahstanis, USA-s ja Türgis. Kaks meest on aga meie oma naaberriigis Soomes – noor ründaja, 21-aastane Shahdon Winchester, kelle on Soome kõrgliigaklubi FF Jaro laenanud Trinidad klubi W Connection,

ja poolkaitsja Atallah Guerra, kelle koduklubiks on märjitud Rovaniemi klubi RoPS.

Mänguliselt pole rahvuskoondisel viimasel ajal olnud just kõige säravam aeg. Tõsi, möödunud aasta lõpus mängisid nad Caribbean Cupil, kus jõudsid finaali, jäädes seal 0 : 1 alla Kuubale. Pärast seda on neil olnud neli sõprusmängu, millest kolm on lõppenud kaotusega (kaks kaotust Peruult, üks Rumeeniast) ja üks kohtumine (Belize'iga) jäi viiki.

FIFA tabelis istub Eestist ainult veidi suurema rahvaarvuga riik praegu kümme kohta eespool, 82. positsioonil. **o**

Piiraja: ka vastastel on kaks jalga all

Eilsel Eesti koondise pressikonverentsil tödes peatreener Tarmo Rütli, et väga selget pilti neil homsete vastaste mängu kohta praegu ei ole. Viimati Rumeeniaga peetud sõprusmängust, mille Trinidad ja Tobago 0 : 4 kaotas, pole Rütli veel videopilti saanud. „Youtube'ist sai vaadata parimaid momente, natuke saime nende tegemistele pilku peale visata. Suured tugevad mängijad, lõunamaa inimeste temperament,”

iseloomustas Rütli. Koondise keskkaitaja Raio Piiraja arvas, et hätta me eksootiliste vastastega ei jää. „Arvan, et nagu kõigil jalgpalluritel, on ka neil kaks jalga ja ega nad meid millegi uuega üllata.”

Eesti meeskond on saanud täiendust, kuigi osa pallureid on ka lahkunud – nende seas keskväljapommitaja Konstantin Vassiljev. Rütli sõnul peaks valikuvariante Valgevene kohtumisega võrreldes siiski rohkem olema.

Rasmus Mägi jahtis Marek Niidu rekordit

Individuaaldistantsil hooaja avastardi teinud Rasmus Mägi jooksis 400 meetris uueks isiklikuks tippmargiks 46,40. Eelmist rekordit 0,23 sekundiga parandanud jooksja kirjutas sellega küll enda nimele U-23 vanuseklassi tipptulemuse, ent 21-aastase noormehe sihid olid kõrgemad. „Ega ma väga palju väiksema eesmärgiga starti ei tulnud kui Mareki rekord [Marek Niidu nimel olev Eesti rekord on 45,91] ära joosta. Väga hea õnnestumise korral oleks see võimalik olnud, praegu jään jooksuga enam-vähem rahule,” lausus Mägi.

Moskva MM on tähtsam

Enne suve lõppu ei ole tal plaanis Niidu rekordit uuesti rünnata, sest nüüd keskendub Mägi oma põhidistantsile ehk tõketega staadioniringile. Hooaja avastardi teeb ta 400 meetri tõkkejooksus tuleval teisipäeval Šveitsis. „Lähem üritan korraliku avastardi teha,” ütles ta. Enne jaanipäeval toimuvat võistkondlikku EM-i on Mägil võimalus veel korra võistelda, ent selle otsuse teeb ta pärast Šveitsi jooksu.

Hooaja põhivõistlusteks on Mägil juulis Tampere toimuv U-23 vanuseklassi EM ja augustis täiskasvanute MM Moskvas. „Pean enda jaoks tähtsamaks pigem täiskasvanute oma. U-23 on tore võistlus ja tuleb sel aastal ilmselt metsikult kõva tasemega, aga pigem üritaksin vaikselt täiskasvanute maailma sulanduda,” võrdles Mägi.

Kadrioru staadionil toimunud võistluse sprindidistantsid võitsid Richard Pulst ajaga 10,71 ja Diana Suumann 11,89-ga. Meeste tõkkesprindis täitis väljaspool arvestust võistelnud Keiso Pedriks juunioride EM-i normi, läbides distantsi ajaga 14,12. 1 **Pärt Talimaa**

LOE SELLE NÄDALA MAALEHEST:

Ära mürgita end sääski tõrjudes

» Sääsetõrjevahendid sisaldavad kemikaali, mis on ka närvimürk. Sama hästi aitab aga putukaid peletada ka tsitruselõhn.

LOE VEEL:

» Maaleht uuris, **KELLE HOOLDE LAPSED SUVEKS JÄTTA**, kui kool on läbi ja lasteaed puhkusel.

» **JUHAN PARTS**: 5–10 aasta pärast võib võõrtööjõu sisetoomine saada hädavajaduseks.

Merike Anderson: alagrupi võit oleks suur üllatus

Naiste korvpallikoondis alustab homme EM-valikmänge, kus Eesti–Hollandi–Kreeka–Luksemburgi nelikust jätkab 2015. aasta EM-i pääsme jahti ainult võitja.

Pärt Talimaa
part.talimaa@epl.ee

„Kreeka on teada kõva korvpalliriik. Kui võidaksime, oleks see suur üllatuspomm, reaalne on teine koht, kolmas oleks juba pettumus,” maalis Eesti koondise kogenuim liige Merike Anderson ees ootavast realistliku pildi. Naiste korvpall on taasiseseisvusajal pidevalt meeste korvpalli varju jäänud. „Muidugi oleks parem, kui suudaksime kogu aeg pildil olla, aga selleks peame veel kõvasti tööd tegema, et me vääriks suuremat kajastust. Kui suudaksime suurüllatuse välja võluda, mine tea, mis siis saama hakkaks,” lisas ta.

Samal ajal on naiste tulemsed pidevalt ülesmäge läinud ja 2011. aasta suvel võitsid nad B-divisjoni. „See oli Eesti korvpallile väga kõva sõna. Näitasime, et suudame mängida, ja hea meel on ka selle üle, et rahvas tuli saali,” sõnas Anderson. Aina rohkem pallureid siirdub piiri taha, nüüd on oluline seal tegijaks saada ja mänguminuteid koguda. „Väga on veelgi suuremat nahaalsust ja soovi saada paremaks,” rõhutas Anderson, kes on mänginud kuue riigi meistrisarjas ja nuusutanud ka Euroliiga õhku. ●

Eesti korvpalluri karjäär võõrsil

Soome

Sinna oli lausa lust minna, kuna mind võeti kui oma. Hooaja alguses ajakirjanikud rääkisid, et meie küll meistriks ei tule. Lõpetasimegi põhiturniiri neljandana, ent lõpuks võitsime.

Mu korterikaaslane oli ameeriklanna. Ta oli suhteliselt ükskõikne ja unustas kord mängule tulla. Olin juba kohal, kui teised küsisid, et kus tema on. Helistasingi talle ja ta jõudis enam-vähem õigeaks ajaks. Küll oli ta aga hirmus nälgane ja ostis endale võileiba, millelt ta ei võtnud isegi kilet ümbert ja sõi koos sellega. See mäng tal eriti hästi ei läinud, aga finaalis viskas kolmeseid mis hirmus.

Poola

Olin Euroliiga naiskonnas rohkem kohatäiteks. Esimesed mängud läksid koduliigas aga üllatavalt hästi. Esimeses viskasin 28 punkti, mis kõiki üllatas. Kui kuuldi, et olen Eestist, siis reaktsioon oli umbes selline: „Eestlased – need ei oska ju korvpalli mängida.”

Siis võeti minu positsioonile ameeriklanna. Klubi sees olid jutud, et kui tema saab viis raha ja Anderson ühe, siis miks Anderson platsil on. Tahame ameeriklannat näha. Sellega minu hiilgeaeg ka lõppes. Pärast uut aastat lootsin, et midagi muutub, aga ühel päeval löödi hoopis üks kinni ja öeldi, et mind ei ole vaja.

Läti

Esimene aasta oli raske. Meil oli väga palju välismängijaid ja Euroliigas sain keskmiselt vaid kaheksa minutiks platsile. Teisel aastal me Euroliigas edasi ei saanud, mistõttu pärast uut aastat läksid välismängijad parematele jahimaadele.

Mulle meeldis see, et allesjäänud vanemad mängijad ehk mina ja neli lätlannat – peaaegu igal vabal päeval kutsus keegi enda juurde ja tegi ka õhtusöögi. Nagu Eestis on see sari „Õhtusöök viiele”. Kui mina tegin midagi sellist kergemat, siis lätlannadel oli ikka kolme-neljapäevane söök.

Merike Anderson

Sündinud 25. detsembril 1981

Klubikarjäär:

- 1998–1999 Tartu Ülikooli SK
- 1999–2005 TPÜ
- 2005–2006 Helsingi Pantterit (Soome)
- 2006–2007 Gdynia Lotus (Poola); TÜ/Makroflex
- 2007–2009 Riia TTT (Läti)
- 2009–2011 Peterburi Spartak (Venemaa)
- 2011–2012 Nice'i Cavigal Basket (Prantsusmaa)
- 2012–2013 Ruse Dunav 8806 (Bulgaaria)
- 2013 –... Braine Castors (Belgia)

Võitnud meistritiitli Bulgarias, Eestis, Lätis, Soomes. Eesti parim naiskorvpallur 2005–2006, 2008, 2010–2013

Venemaa

Venemaal mängimine oli üks mu unistus. Peterburi Spartak ei olnud küll tippklubi, aga esimesel aastal saadud viies koht on üks mu karjääri paremaid tulemusi. Läksin ka ise iga mänguga aina paremaks. Seal oli küll jutt, et eestlane-eestlane, aga näe, eestlane tuli ja küttis sellise sauna, et hoia ja keela.

Õeldakse küll, et eestlased ja venelased ei saa omavahel läbi, aga selle hooajaga mu arusaam muutus. Saame küll, lihtsalt nii eestlaste kui ka venelaste seas on halbu inimesi. Nüüd on mul seal väga palju häid tuttavaid. Lisaks oli Venemaal mul seni esimest ja viimast korda isiklik autojuht.

Prantsusmaa

Ootused olid suuremad, kui lõpuks välja tuli. Treeneriks oli venelanna ja kui ta tahtis käratada, siis pani muidugi vene keeles. Prantslannad ei saanud siis muhvigi aru ja neil oli huvitav – uurisid kogu aeg, et mis ta siis nüüd ütles. Aga need väljendid ei kannata trükimusta.

Üritasime olukorda selgitada ja meil oli isegi mentaalne treener, kelle juures käisime terve võistkonnaga rääkimas, mis meeldib ja mis mitte. Lisaks oli üks naine, kellega mediteerisime. Olime 30–45 minutit pikali või istusime toolil ja pidime, silmad kinni, mõtlema. Minu jaoks oli see väga piinav, kuna ma ei suuda nii pikka aega liikumatult olla.

Bulgaaria

Tavaliselt on marsruut ikka saal – lennujaam – oma kodu, aga Bulgarias nägin ma palju kultuuriväärtusi. Pühapäev oli meil ainuke vaba päev ja siis tegime 200–400-kilomeetriseid retki, mis toimusid fännide algatusel. Lisaks käisime tavaliste inimeste kodudes õhtusöökidel.

Kui meie kodulinna Ruses oli eluolu suhteliselt räämas, siis külla minnes ja kellegi korterisse sisenedes pilt muutus. Kõik oli korras, remont tehtud – euro, noh.

Meistrikulla järele ma läksin ja selle ma ka sain, lisaks ka karikavõidu. Samuti sain rohkelt mänguaega ja oli väga stabiilne hooaeg.

Foto: Ilmar Saabas, graafika: Maret Müür

kuulutus.lehed.ee

Nüüd kuulutuste tellimine veelgi lihtsam. Vali rubriik, kirjuta tekst ja tasu – kõik ühest kohast! Reakuulutusi saab anda internetis aadressil kuulutus.lehed.ee, e-postiga anni.koppel@lehed.ee ning kõikides Eesti Posti kontorites üle Eesti. Info telefonil 680 4506.

Piletihinnad: E-N ja reede kuni kl 18:00 tavapilet 4,50€/lastepilet 2,50€, 3D-pilet 5,00€/lastepilet 3,50€. E-N alates kl 18:01 tavapilet 5,00€/lastepilet 2,70€, 3D-pilet 7,00€/lastepilet 3,70€. Reede (alates 18:01), L-P ja riiklikel pühadel tavapilet 6,50€/lastepilet 2,90€, 3D-pilet 8,00€/lastepilet 3,90€. A-Le Coq Sviit E-N pilet 17€, R-P pilet 21€

TÄNA KINOS ARTIS:

06.06	Minu õelapsed üksinda kodus - eesti keeles	10:00 13:30	Samsara	13:45 17:45 21:00
	Väarikad kinohommikud: Chèri	11:00	Ölimäe öied	15:25 19:45
	Olen nii elevel	11:35 15:55 19:05 21:15	Lumivalgeke	17:00

www.kino.ee | Estonia pst. 9, Tallinn | Solarise keskus | Tel. 663 1380

www.kinosoprus.ee | Vana-Posti 8, Tallinn | Tel. 644 1919

TÄNA KINOS SÕPRUS:

06.06	Põhjamaade filmi päevad: Punase metsa hotell	19:00
	Häbi	21:15

Vaata kino Sõprus nädalakava www.kinosoprus.ee

KATUSE KINO VIRU KESKUSE KATUSETERRASSIL

NORDIC LOOK 2013 PÕHJAMAADE FILMIFESTIVAL esitleb:

TÄNA VÄRSKE DOKK

HOMME VÄRSKE FILM

Armadillo Janus Metz 2010/105min

Grandma Lo-Fi Kristin Björk Kristjánsdóttir, Orri Jónsson & Ingibjörg Birgisdóttir 2011/65min

PILETID EELMÜÜGIST: Piletilevi või katusekino.ee. Osta pilet eelmüügist vihmakindlatele soojendusega terrassidele. KOHAPEAL: pool saalist tuleb müüki alati enne seansi Katusekinos.

KATUSEKINO.EE

Avatud E-R 12-02, L-P 17-02

Meediapartnerid: Eesti Ekspress, Eesti Päevaleht, UHO. Partner: viru, www.poff.ee

Südasuvine kontsert

07.07 Pärnu Ammende Villa aias, kell 20.00

08.07 Tallinna Linnateatri lavaaugus, kell 20.00

12.07 Saaremaa Sadamas (Mustjala), kell 20.00

Piletid müügil Piletilevi ja Piletimaailma müügikohtades üle Eesti ja www.kontsert.ee

6. juuni 2013

EKSPERIMENT

Alatu toidu-lisandiäri käib hirmutamise najal

AINULT EKSPRESSIS:

Ojulandi skandaali taga-maad

Helme vs Turay

Valge Eesti eestvõitleja vastamisi mustanahalise kaasmaalasega

LENNO VAITOVSKI

Õnne sünnipäevaks!

Eesti Päevaleht

TAIMI KÄOS

(sünd 1943)

töötanud Valgamaalases

Eesti Päevaleht

kuulutus.lehed.ee

Nüüd kuulutuste tellimine veelgi lihtsam. Vali rubriik, kirjuta tekst ja tasu – kõik ühest kohast! Reakuulutusi saab anda internetis aadressil **kuulutus.lehed.ee**, e-postiga **anni.koppel@lehed.ee** ning kõikides Eesti Posti kontorites üle Eesti. Info telefonil 680 4506.

MAAKODU JUUNINUMBRIS:

INFO JA TELLIMINE: tel 680 4444
või www.tellimine.ee

EESTI ESIMENE AIA-, SUVILA-
JA MAJAOMANIKE AJAKIRI

MAAKODU

SIRELILILLA SITIKA TALU

Laine Sauli ja Rainer Hausleri kodu on ühes Eesti üksildasemas paigas, kuhu ei ole kunagi elektriliine veetud. Ometi on nad paksude metsade keskel lihtsalt ja looduslikult elades õnnelikud.

AMAZONASE JA VIHMAAMETSA LUMMUSES

Maakodule oli Peruus käik juba 25. lugejareis. Kõige eredamaid elamusi pakkusid džungli-linn Iquitos, elu Amazonase vetel ja kaldail ning matkad vihmametsas.

ARVO MÄGI VINDIGA SIRELID

Sireliaretaja Arvo Mägi kaubamärgiks on propellerina keerdus õitega aretised. Oma loomingut hindab ta ise nii: umbes 160 aretist võiks paljundada ja haljastuses kasutada.

LOODUSLIKU MOEGA TAIMETOED

Lisaks puudele ja põõsastele võiks aeda ilmestada ronitaimedega. Lepa-, paju- ja sarapuuvõsast hangitud materjalist saab teha toredaid tugesid, millel ronijate ilu veelgi paremini esile tuleb.

**TALLINNA
LINNATEATER**

Suvelavastus
Pál-tänava poisid
juunis-juulis 20.00

Kassa: 66 50 800
www.linnateater.ee

Töö

- **Otsime juurde töötajaid.** Kasuks tulevad remondi- või tiserioskused. Saada e-mail. [APUNEKS OÜ](mailto:APUNEKS@OÜ) Kasutatud profimööbli müük. Avatud E-R 10-17 Tähetorni 21-j Tall

Laen

- **Laen kinnisvara tagatisel.** ASA&O LaenuGrupp. Tartu mnt 29 Tln. 648 6083 www.aolaenud.ee. Tutvuge tingimustega, konsulteerige asjatundjatega.

Teenused

- **KAARDID ENNUSTAVAD** Tel 900 1727 24 h, h 1,09€/min www.ennustus.ee

Müük

- **Müün, lõikan katuse sindlit, vajadusel paigaldus.** info www.sindelkatused.eu, tel 5616 6873.

AEG KAUBELDA!
Holmes & Meyers
kutsub metsaomanikke läbi rääkima metsas planeeritavate raiete üle.

Ostame kasvava metsa raietõigust. Pakkuda võib lageraidest harvenduseni.
ERIPAKKUMINE! Pakume kasvava lepu ku eest head hinda.

Lõhutud küttepuude müük, tellimine: tel 600 5323

HOLMES & MEYERS
Metsasöbralik ettevõtmine
tel 5553 3064, 5554 0620
e-post info@holmesmeyers.eu

Tervis

- **Parapsühholoog Ž. Stepanjan** aitab alkoholi- ja nikotiinisõltuvuse, ülekaalulisuse, radikuliidi ja stressi puhul. Konsultatsioon. Tel 5858 8910.

Teated

- **Sundvalduse seadmise otsus** Otsus avaldatakse kinnisasja sundvõõrandamise seaduse § 46.2 lõike 6 alusel, avaldamisega loetakse otsus Toomas Treufeldtile kättetoi-metatuks. Nissi Vallavolikogu 23.05.2013 otsu-sega nr 14 otsustati:
1. Seada Nissi valla Munalaskme

Avaldame siirast kaastunnet Helve Pappelile perega abikaasa ja isa

ENDEL PAPPELI

surma puhul
Kernu kool

külas asuvale Metsavahi tee kin-nistule (registrios nr 12696602, katastritunnus 51802:001:0186, omanik Toomas Treufeldt) sund-valdus Elektrilevi OÜ (registrikood 11050857, asukoht Tallinn, Kadaka tee 63) kasuks.
2. Sundvalduse seadmise ees-märgiks on 0,4 kV ja 10 kV maakaa-belliini ehitamise võimaldamine ja hilisem maakaabelliini talumise kohustus.
3. Elektrilevi OÜ poolt kinnistu omanikule elektri kaablite talumis-kohustuse eest makstava tasu arvu-tamise aluseks on asjaõigusseaduse § 1582.
4. Otsust on võimalik vaidlustada Tallinna Halduskohtus 30 päeva jooksul arvates otsuse teatavakste-gemisest või esitada sama tähtja jooksul vaide Nissi Vallavolikogule aadressil Nissi tee 53c, Riisipere ale-vik, Nissi vald, 76202 Harju maakond.

Südamlik kaastunne Sirli Ungale ja tema perele kalli isa, vanaisa ja abikaasa

ELMAR UNGA

kaotuse puhul
Hüvastijätt
8. juunil kl 11
Märjamaa kalmistul
AbeStock AS

Kallis Rivo, tunne me Sulle südamest kaasa kalli

EMA

kaotusel
Naksitrallide rühma lapsed ja lapsevanemad

Südamlik kaastunne Tõnu Saardile

ISA

kaotuse puhul
OÜ EKE Expo kollektiiv

Avaldame kaastunnet Mart Edermaale ema

HILDA EDERMAA

surma puhul
Padise Jahimeeste Selts

TRÜ Põllumajandusteaduskonnas meie kursuse vanemat

ÜLO RUUTU

mälestavad ja avaldavad kaastunnet omastele
kursusekaaslased

Avaldame sügavat kaastunnet Liivile ja Villemile kalli

TOOMAS LEESI

kaotuse puhul
Lennuliiklusteeninduse Aktsiaselts

Avaldame siirast kaastunnet Krista Täht-Kok'ile isa

BRUNO OLEV

26.12.1928 - 2.06.2013
surma puhul
Leinatalitus toimub
7. juunil kl 14
Kunda surnuaia kabelis
Kollegid Eesti Geoloogiakeskusest

Vabariigi Presidendi Kantselei

mälestab leinas Riigivapi ja Valgetähe teenetemärgi kavaleri

HEINRICH SCHNEIDERIT

ja avaldab südamlikku kaastunnet lahkunu omastele

Vabariigi Presidendi Kantselei

mälestab leinas Valgetähe teenetemärgi kavaleri

ESRA RAHULAT

ja avaldab südamlikku kaastunnet lahkunu omastele

Mälestame kallist klassiõde

ÜLLE KIRSI

ja avaldame kaastunnet klassivend Alar Kirsile ja tütrele abikaasa ja ema surma puhul
Klassikaaslased Tallinna 42, Keskkoolist

Sa lahkusid, ütle mata sõnagi Me ei saanud enam teha midagi Nii kaugel olid hetkel sa, kui läksid jumalaga jätmata

Lahkus kallis Kallid Kai, Kati ja Kairi

Siiras kaastunne isa

TÕNU TÄNAVSUU

surma puhul
onu Maido perega

Saab igaüks meist kingituseks aja, ta kestvust keegi meist ei tea

Lahkus kallis

TOOMAS LEESI

18.10.1977 - 2.06.2013
Ärasaatmine
8. skp. kl 12
Viljandimaal Võistre külas, Pesti talus
ja muldasängitamine
Viljandi Riia mnt kalmistule

Avaldame sügavat kaastunnet TLÜ Õigusakadeemia professor Peeter Järvelaidile kalli isa

MART JÄRVELAID

1935 – 2013
surma puhul
TLÜ Õigusakadeemia

Nõmme Muusikakool mälestab kooli töötajat

VAIKE LIPPURIT

Avaldame südamlikku kaastunnet lähedastele
Vaike ärasaatmine reedel, 7. juunil kl 11
Nõmme Rahu kirikust

Kallis Raimo lastega Südamlik kaastunne

EMA, VANAEMA
ja
VANAVANAEMA

kaotuse puhul
Andres perega

Kallis Reena lastega Südamlik kaastunne

ÄMMA
ja
VANAEMA

kaotuse puhul
Andres perega

TELEVISIOON

ETV

06.55 Terevisioon

08.55 Draamasari Holby City haigla: Enam ei jõua (Inglise 2004)

09.55 Terevisioon*

11.55 Draamasari Väike maja preerias: Riikukud (USA 1976)

12.40 EÜE segu, 1/6: Mõte*

13.15 Kõõgikodanikud: Villa Thai*

13.45 Metsapeatus, 1/10 (ETV 2012)*

14.10 Terve Eesti, 1/10 (Eesti 2012)*

14.40 Kriminaalsari Ohtlik lend, 1/12: Vistrik (Eesti 2006)*

15.25 Animafilm Tagasi Euroopasse

16.00 Draamasari Holby City haigla*

17.00 Aktuaalne kaamera

17.10 Komöödiasari Hajameelselt abielus: Eesti NSV – 2007 2. osa

17.35 Minuscule: Aevastaja (2007)

17.40 Draamasari Maahaigla: Halastajaõde (The Royal, Inglise 2003)

18.30 Aktuaalne kaamera

19.00 Osoon (ETV 2011)

19.30 Ilus maa: Nõva viikingipaadid

19.40 Kirstie retrokodu – vana saab uue elu, 1/5: Amber ja Colin

20.30 Iga pink räägib loo, 1/13

21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm

21.30 Sport

21.35 Viini Filharmoonikute suveöö kontsert 2013

23.10 Komöödiasari Kuidas ei tohiks elada, 1/6: Kodu, kallid kodu

23.35 Draamasari Waterloo Roadi kool (Inglise 2009)*

00.25 Draamasari Maahaigla*

01:17 ERR-i uudised

KANAL 2

06.00 Punased roosid*, 521

06.45 Rosario*, 3

07.40 Joonissari Multimaania

08.05 Suvereporter*

09.10 Tuhat ja üks ööd*, 3

11.00 Kodus ja võõrsil, 5512

11.30 Küladetektiivid*, 48: Laip jääga, 2

12.30 Heeringas Veenuse õlal*

13.00 Saare sosinad

14.00 Komissar Rex: Lõppjaam: Viin, 2

15.00 Punased roosid, 522

16.05 Küladetektiivid, 49: Surra salsat tantsides

17.05 Rosario, 4

18.10 Tuhat ja üks ööd, 4

20.00 Suvereporter

21.00 Saladused

21.50 Romet ja Julia: Kohtumine palkonil

22.50 Mängufilm Kick-Ass – uus superkangelane (Kick-Ass, Inglismaa/USA 2010, märulikomöödia)

01.05 Mängufilm Vandenõuteooria (Conspiracy Theory, USA 1997, põnevik)

03.20 Suvereporter*

04.10 Hooaeg*

04.45 Kodusaade*

05:10 Kokasaade – Lusikas*

TV3

06.15 Multifilm Beyblade

06.40 Multifilm Pop Pixie

06.55 Multifilm Pop Pixie

07.05 Multifilm Smurfid

07.30 Multifilm Beyblade*

07.55 Armastus võidab, 52*

08.55 Kirgede torm, 1647*

09.55 Vaprad ja ilusad, 6488*

10.20 Top Shop

10.35 Unistuste agentuur 1, 7

11.35 Kaitseinglid 5, 7: Pögenik

12.30 Kõige naljakamad koduvideod*

13.00 Minu imeline muutumine, 11*

14.00 Kätemaksukontor 2, 3: Model-lid ja nohikud*

15.00 Vaprad ja ilusad, 6489

15.30 Lena, mu elu armastus, 112

16.30 Armastus võidab, 53

17.30 Kirgede torm, 1648

18.30 Kõige naljakamad koduvideod

19.00 Seitsmesed suvesadamas

20.00 Kätemaksukontor 2, 4: Kui ema on armunud

21.00 Selgelnägijate tuleproov 13, 22

22.00 Kerge elu, 1

23.00 Grey anatoomia 6, 23: Varjupaik

24.00 Californication 5, 1: JFK --> LAX

00.35 Euroopa Pokkeriturnee

01.40 Konidid 5, 13: Hambaarst kraavis

02.30 Kinominitudid

03.00 Kerge elu, 1*

03.50 Unistuste agentuur 1, 7*

04.40 Seitsmesed suvesadamas

05:30 Lena, mu elu armastus, 112*

ETV2, KANAL 11, TV6, KANAL 12

ETV2

07.05 Lõvimees* **07.30** Lastelavastus Nõia-kivi* **08.05** Animasari Ajakompass* **08.15** Lastesari Reis ümber maailma* **08.20** Animasari Tatonka lood* **08.35** Animasari Siilipoiss Alfredi salapärased seiklused* **08.45** Lastetuba **09.00** Tuhat tutvust: Ellen Niit (1983)* **09.30** Entel-tenteli lõppkontsert (1970)* **10.00** Waterloo Roadi kool **10.45** Kinoklassika Magus elu (1960)* **13.35** Jüri Üdi klubi* **14.28** ERR-i uudised **15.50** Muusika väikese m-iga, 2/8* **16.20** Öpiüü! Puiaü* **16.45** Lõvimees **17.10** Väike maja preerias **18.00** Tule õue! **18.30** Animasari Ajakompass **18.40** Lastesari Reis ümber maailma **18.45** Animasari Konn ja sõbrad **18.55** Animasari Pingviin Jasper **19.00** Animasari Lammas Shaun **19.05** Animasari Siilipoiss Alfredi salapärased seiklused **19.20** Aktuaalne kaamera (viipekeeles) **19.30** Aktuaalne kaamera (vene keeles) **19.45** Üks minu muusadest. Helend Peep **20.00** 4x4. Magadan, 10/10* **20.25** Visioon **20.35** Minuscule **20.45** Erica: Alatu hoop (2010) **21.30** Intervjuu: Vaiko Eplik **22.00** Vaiko Eplik ja Eliit „Varielu“ **22.40** Maailma kino Achilles

ja kilpkonn (Jaapani 2008) **00.45** Täna õhtul... Tõnu Aav (1983) **01.55** ERR-i uudised

Kanal 11

05.30 Roosa teemant, 59 **06.15** Totaalne ärkamine! **09.00** Doktor Oz* **09.55** Ellen **10.50** Eluteed*, 3 **11.20** Everwood* **12.10** Top Shop **12.25** Unustamatu* **13.25** Põrgulikud köögid **14.25** Kokakool **15.20** Oprah **16.10** Doktor Oz **17.05** Everwood **18.00** Pahad tüdrukud **19.00** Kodus ja võõrsil, 5513 **19.30** Eluteed, 4 **20.00** Kodutunne **21.00** Õuehaldjad **21.30** Donna Hay kerged eined: Kiired maitset **22.00** Piinlikud kehad **23.00** Mehi jalaga segada: Heategevus **00.00** Suvereporter **01.00** Ellen **01.50** Soengukeisrid: Elgini bränd **02.15** Staariminutid: Cameron Diaz **02.20** Staariminutid: Kirsten Dunst **02.25** Kodutunne* **03.10** Doktor Oz **03.55** Pahad tüdrukud* **04.45** Suvereporter*

TV6

06.00 Hommikuraadio **08.30** Seitsmesed suvesadamas **09.30** Kodu keset linna **10.00** Kutsuge Cobra 11 **11.00** Troopiline kõu **13.10** Top Shop **13.30** Kodu keset linna **14.00** Kut-

suge Cobra 11 **15.00** Elu veinimõisas **16.00** Kolmas kivi Päikesest **16.30** Kutsuge Cobra 11 **17.30** A-Rühm **18.30** Simpsonid **19.00** Ameerika paps **19.30** Kolmas kivi Päikesest **20.00** Seks ja linn **20.30** Simpsonid **21.00** KINOÕHTU: Üle mõistuse **23.20** Naked & Funny 6 **23.50** Kinominitudid **00.20** Valgekrae **01.20** Salatoimikud **02.20** Elu veinimõisas **03.20** Hommikuraadio **04.35** Kodu keset linna **05.05** Seitsmesed suvesadamas **05.50** Uudistemagasin

Kanal 12

06.30 Krimi* **07.00** Suvereporter **08.00** Kuldvillak* **08.30** MacGyver* **09.20** Conan* **10.10** Rannavalve **11.00** Jututuba **13.40** Komissar Rex* **14.35** Walker – Texase korralvõimur* **15.25** MacGyver **16.20** Teolt tabatud **17.10** Komissar Rex **18.05** Walker – Texase korralvõimur **19.00** Kuldvillak **19.30** SEB 32. Tartu Rattaralli **20.00** Tuvikesed* **20.30** Tuvikesed* **21.00** Kaks ja pool meest* **21.30** Charlie inglid, 1: UUS SARI! **22.30** Camelot, 1: UUS! **23.30** Conan **00.20** Kaks ja pool meest **00.45** Tuvikesed **01.10** Tuvikesed **01.35** Night Chat **05.00** Postimees.ee

HOROSKOOP

JÄÄR Kipud tegema liiga suurejoonelisi plaane või lihtsalt räägid ja lobised liiga palju. Hoidu vaidlustest, sest see võib üle kasvada suuremaks arusaamatuseks.

SÖNN Peaksid oma sõnu ja väljaütlemisi ehk rohkem kontrollima. Kogemata öeldud sõna võib valla päästa suurema sõnasõja või vaidluse.

KAKSIKUD Rahateemat ja sellega seonduvat oleks täna mõttekas vältida. Selle asemel naudi mingit loomingulist tegevust, kus saaksid kasutada ka oma fantaasiat.

VÄHK Keerulist ja kallist tehnikat ei soovitaks täna osta. Seevastu kunst ja ekstravagantsed vidinad sobiks id igati. Ka talisman või amulett sobivad päeva võngetega.

LÕVI Sinu suhe kohustustega on ülemäära emotsionaalne. Kui boss teeb märkuse su töö suhtes, kipud reageerima otsekohealt.

NEITSI Kui on olemas mõju, on kindlasti ka kõrvalmõju. Seega kaasnevad iga asjaga alati paljud teised asjad...

KAALUD Tooni andev kosmiline seis muudab sind seiklushimuliseks ja kirglikuks. Pead siiski olema ettevaatlik ning hoiduma igasugustest liialdustest.

SKORPION Pluuto kiirgus on tugev. Sa pead nüüd oskama enda sagedust „madaldada”, vastasel korral oled teiste jaoks arusamatu või ärritav.

AMBUR Üritad küll suurelt mõelda, kuid takerdud argimurede pisiasjadesse. Ära lase end sellest häirida, vaid säilita ikka silme ees selge visioon tulevikust!

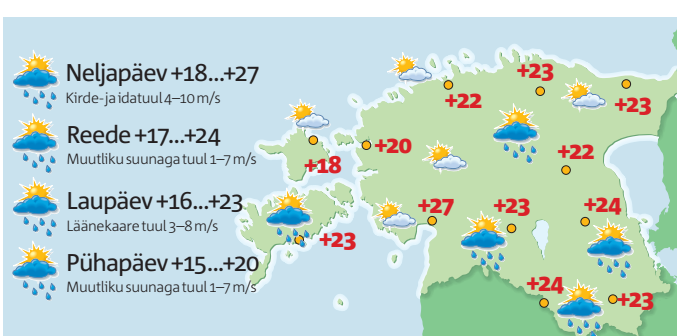
KALJUKITS Nii koostöö kui kurentis on nüüd rohkem päevakorral. Suhe partneritega nõuab sinult kindlat seisukohta. Püüa leida endale liitlasi.

VEEVALAJA Oled kummalises meeleolus, hajameelne ning endasse süüvinud – äri- ja rahaasjus võid teha valearvestuse. Vajad väikest muutust – eelkõige suhtumise tasandil.

KALAD Tasuks olla valvas – esile võivad tõusta intriigid ja kahtlased ning ebaselged asjad. Keegi segab ehk meelega vett, et oleks hea oma salaplaane teostada.

MEELELAHUTUS 19

ILM

RISTSÕNA

LAEVA KURSISIGAS RISTI OLEV SUUND	PIANO	AJASTU	PUUKUULU-LINE PAJU	AITAMINE VIGASTUS, TÄRVISE-KAHJUSTUS	NAISTE... (ravimilaim)	...PÄEV NII MATSEV, ET VIB KEELE ...	KEELPILL	JALGRATTUR ... KANGERT	KEHAOSA
SISE-HAGUSTE ARST									
PÜHAPÄEV									
PILT- VÕI TAHTMOO-TATUS									
SILMA-HAGUS									
MEHENMI									
PARIM POOL KUI TUHI KOOR									
VAAT									
SAKSA HOBEMÜNT									
SUKELPART									
MALE-KOEFITSENT									
USA END, DZASSAUL- JA FITZ-GERALD									
NAITLEJA									
LIHAROOG									
KUNSTNIK									
SAINT									
OHUTIS									
TILK SILMAVEIT									
VORDESET TEGURITE KORRUTIS									

ERKKI KÕLU PÄEVAANEKDODID

•• Matemaatikaeksamil teatab professor tudengile: „Kullake, te ei tea ju absoluutselt mitte midagi!” „Aga ega teiegi ju, professor, kõike tea.” „Noh, näiteks?” „Mis on 3,62?” „See on lihtne. Nii palju maksis omal ajal pool liitrit viina.” „Aga 4,12?” „Samuti viin. Aastal 1982...” „Noh, aga 3,14?” „Hm... Nagu ei tule meelde...” „No näete siis, ise olete matemaatika professor, aga arvu „pii” ei tea!” •• Mees annab politseijaoskonnas seletusi:

„Ei sõitnud ma kuhugi ja mingi politseinik Tamm mind oma vilkuritega masinaga eijälitanud. Ma astusin lihtsalt koduuksest välja ja läksin oma auto juurde – olin mobla istmele unustanud!” „Aga me näitame teile kohe videot. Näete, siin on patrullmasin, mida juhib politseinik Tamm?” „Noh, näen.” „Aga näete, siin on teie auto, mis püüab õiglase karistuse eest põgeneda!” „Pidage-pidage, see pole ju minu auto!” „Ah et te ärandasite veel võõra auto?!”

SUDOKU Pappocom Lahendused ja vihjed. www.sudoku.com

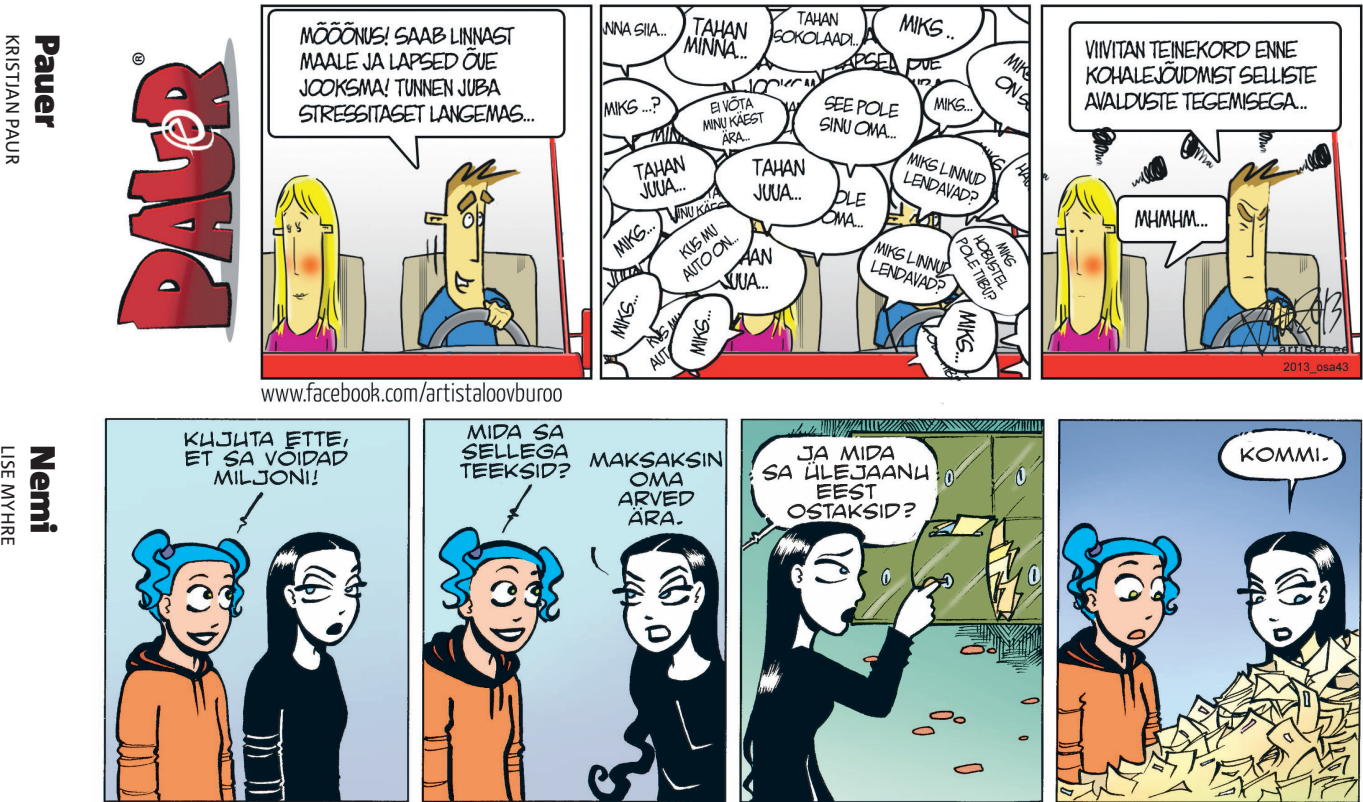
	1		4		5		3	
		9				4		
5		3	6		9	7		8
			2	3	7			
2								4
			9	6	4			
4		6	1		8	3		7
		1				5		
9		7		6			2	

SUDOKU reeglid

•• Täida tühjad kohad numbritega 1 kuni 9. Numbrid 1 kuni 9 peavad esinema igas 9 veerus, igas 9 reas, igas 3 x 3 ruudus. Igas reas, igas veerus ja igas 3 x 3 ruudus võib iga number esineda ainult ühel korral.

Eelmise mängu lahendus.

1	9	4	5	2	6	7	8	3
8	6	2	3	4	7	5	1	9
7	3	5	8	1	9	6	2	4
6	4	3	2	9	1	8	5	7
2	5	8	6	7	3	4	9	1
9	1	7	4	5	8	2	3	6
5	7	6	1	3	2	9	4	8
4	8	1	9	6	5	3	7	2
3	2	9	7	8	4	1	6	5

TEADUS

Tiit Kändler
teadustoimetaja

PLAHVATUS

300

korda meie Päikesest massiivsem supertäht VFTS 682 on Päikesest üle kahe korra noorem ja elab veel sama kaua, kuni plahvatab termotuumapommina. Kogu tema aine lendab laiali, erinevalt supernoovast, mille puhul suurem osa ainet koguneb kokku musta auku ehk neutrontähte.

ASTRONOOMIA

Asteroidid pommitasid
Kuu pinna ebaühtlaseks

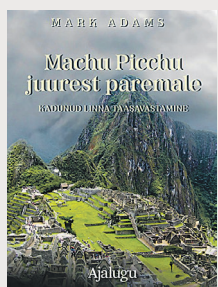
Purdue ülikooli juhitud teadlaste rühm lahendas nähtuse, mis Kuul käinud astronauate hämmastas. Suured ainekuhjatiseid Kuu pinnal on varjatud nagu korallrifid ookeani all ja muudavad gravitatsioonivälja tugevust ning võivad isegi oma ootamatu külgetõmbega kosmoselaeva kursilt kõrvale kallutada. 1968. aastal avastatud ilming polnud Apollo reisiks valmistumisel just meeldiv üllatus. Teadlaste rühma liige Jay Melosh ütles, et nüüdseks on need massikogumid kaardistatud ning on ka aru saadud, kuidas need võisid tekkida. See lubab paremini mõista ka Kuu teket ja arengulugu.

Sarnased massikogumid on ka Marsil ja Merkuuril. Iidne Kuu oli praegusest palju kuumem ja selle koor oli õhem, kui seni on arvatud. Seda pommitasid asteroidid, nõnda nagu möödunud sajandi alul ennustas eesti astronoom Ernst Öpik. Nüüd on lõpuks teada ka nende asteroidide suurus. Massikogumid tekkisid kokkupõrgetel asteroididega.

Allikas: EurekaAlert

SOOVITUS

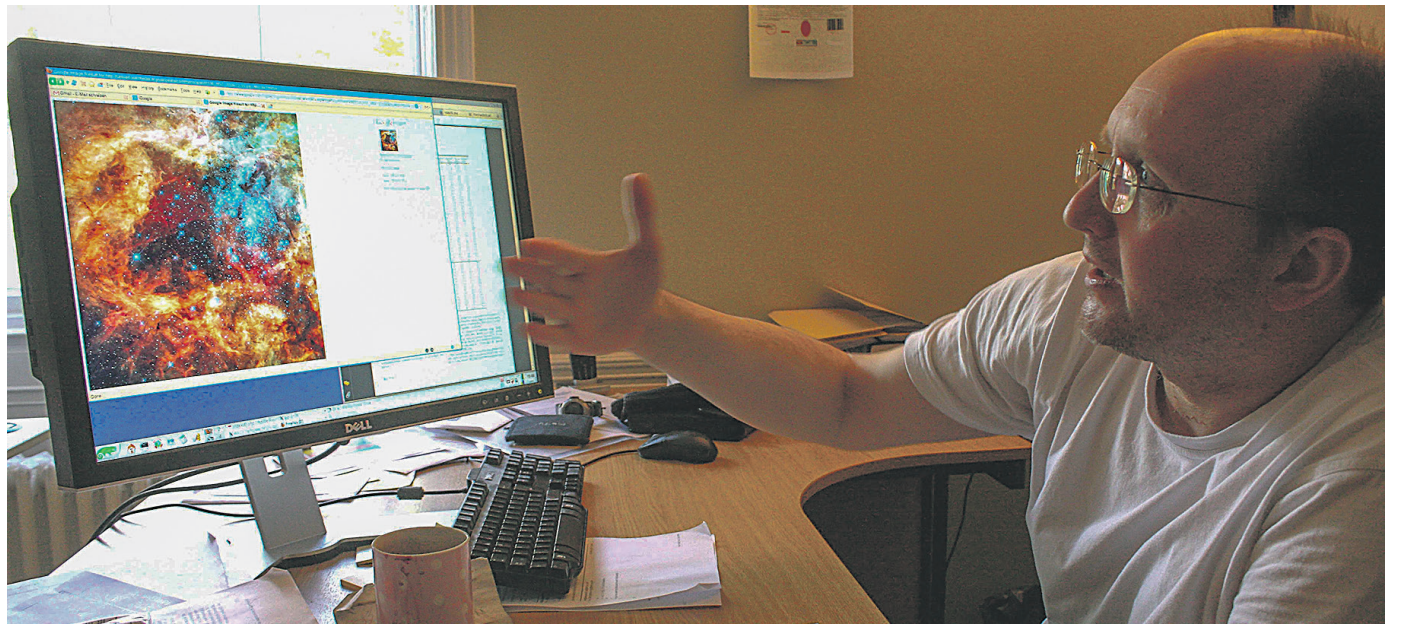
Peruu saladuse jälil

„Machu Picchu juurest paremale”
Mark Adams
●● Tõlkinud Triin Olvet ja Ivika Arumäe
●● AS Äripäev, 390 lk

Keda huvitab ajalugu, see saab enne või pärast reisi või ka selle asemel lugeda Peruu kadunud linnast

Machu Picchust. Mark Adams on selle loo kirja pannud angloameerika reisikirjanduse parima traditsiooni kohaselt. Kokku pole hoitud sõnu, aega ega raha, et asi enesele selgeks teha. On ka fotosid ja sõnaseletusi. Tore rippkiigelugemine.

Armagh' observatooriumi järel doktor Götz Gräferer näitab arvutiekraanil, kus asub tema uuritav supertäht. Helesinise kobara keskel asub galaktika R136 ja sellest eemal ülal vasakul pildist välja jääv VFTS 682.

Foto: Tiit Kändler

Avastus Armagh'st: suurtähed tekivad ka väljaspool galaktikaid

Armagh' observatooriumi astronoom Götz Gräferer, kes jätkab seal eestlase Ernst Öpiku tööd, on loonud ülitähe evolutsiooni mudeli.

Teise maailmasõja eel- sel rahua ajal, mil Ernst Öpik polnud veel põgenenud ega jõudnud Põhja-Iiri- maale Armagh' observatooriumi, vaid töötas Tartu observatooriumis ja Harvardi ülikoolis, lõi ta tähtede siseehituse ja arengu uue mudeli. See on jäänud põhiosas püsima tänapäevani – tähed saavad oma energia kergete aatomite tuumasünteesist ja kiirgavad elu jooksul valgust, muud kiirgust ning ainet, kuni surevad.

Püsimatut teadlasena ei viinud Öpik oma matemaatilist tööd lõpuni – seda tegi veidi hiljem sakslane Hans Bethe, kes sai selle eest 1967. aastal Nobeli auhinna.

Nüüdseks on tähtede evolutsioonist saanud füüsikalise ja matemaatilise probleemi kõrval ka arvutustehniline probleem. Ülikaugete tähtede signaale (neilt tulevat kiirgust) ega selle muutmise ja omadustest tulenevaid järelusi tähe elu kohta pole võimalik teha ainult paberil. Selleks on keerulised arvutiprogrammid, mida üha täiustatakse. Kuid füüsika ei ole kuhugi kadunud.

Armagh' observatooriumis järel doktorina töötav Saksa astronoom Götz Gräferer uurib ülisuuri tähti, täpsemalt üht Päikesest 300 korda raske- mat ülitähte VFTS 682. See

asub Linnutee ühes naabergalaktikas, meist 163 000 valgusaasta kauguses olevas galaktikas R136, mis omakorda paikneb Tarantula udukogus, mis asub lõunapoolkera taevas jälgitavas Magalhãesi pilves. See asukohamääratlus kõlab nagu surematu Kaššei hinge kodupaik – linna kõhus oleva muna sees asunud nõela südamikus.

See võrdlus polegi nii kohatu, kui näib, sest Gräferer on nõela juba pea-aegu katki mürdnud ja supertähe hinge saladuse kätte saanud. „See on põhimõtteliselt lihtne, kuigi tundub matemaatiliselt keeruline,” ütleb ta mulle, kui ma olen istunud tema kabinetis aukohal olevale mugavale ja soliidsele rohelise-kollasekirjaks kulunud pehmepõhjalisel Öpiku toolil.

Hiiglasel tekkelugu

Hiiglaslikke supertähti on avastatud universumis mujalgi, kuid Gräfereri paelub, et erinevalt teistest suurtähtedest, mis asuvad oma galaktikate keskmes, paikneb tema kangelane lähima galaktika servast eemal, 100 valgusaasta kaugusel. Võrdluseks: Päikeseni on Maalt kaheksa valgusminutit, meie Linnutee ääreni umbes 50 000 valgusaastat.

Mis sellest, et suurtäht asub galaktikast eemal? Aga siis tekib küsimus, kuidas sihuke hiiglane tekkis. R136 on galaktika, kus ägedalt sünnib üha uusi tähti. Kuid need teki- vad galaktika keskmes, kuhu on koondunud piisavalt ainet, kosmilisi gaasipilvi, mis gravitatsiooni toimele kokku tõmbu-

Ülitäht VFTS 682 on suhteliselt noor, kuid tema nähtav valgus on suhteliselt tuhm.

vad ning üha kuumemaks ja tihedamaks muutuvad.

Kas VFTS 682 tekkis galaktika keskmes ja siis liikus sealt eemale või on asi hoopis huvitavam ja suurtäht tekkiski üsna ootamatul moel seal, kus selle tekkeks eriti kosmilist gaasi olema ei peaks? Gräferer ja tema kolleegid on teinud kindlaks, et VFTS 682 on suhteliselt noor, kuid tema nähtav valgus on suhteliselt tuhm. „Täht on punastanud,” ütleb Gräferer. Ta viitab sellele, et tähe kiirgus on koondunud suuresti nähtamatusse infrapunasesse kiirguspiirkonda.

Teadlastel õnnestus arvutada tähe kiirus, mille järgi ei saa välistada, et see on galaktikast põgenenud. Kuid teda ümbritsevat gaasipilvedes pole

näha liikumisega kaasnevat pidevat, laeva liikumisel tekki- kiva ninalaine sarnast lainet. See kipub osutama, et ülitäht on siiski tekkinud väljaspool galaktikat. Lõpuni pole asi veel selge, kuid seni avastatutest suurimate hulka kuuluv tähe uurimine pakub huvi kogu universumi tuleviku seisukohast.

Öpik toob õnnitlusi

„Kui ma kõnelen täheuurijate konverentsidel, siis tuleb ikka ja jälle minu juurde astronoom, kes on kohanud Ernst Öpikut, ja õnnitlevad mind, et töötan Armagh' observatooriumis nagu temagi,” ei unusta Gräferer mulle teatamast uudist, mis rõõmustab meid mõlemat.

Ta toob näiteks kuulsast astronoomi Yoshihide Kozai, kes 1962. aastal nuputas välja, kuidas mõni teine keha mõjutab satelliidi orbiiti. Tol ajal pidas Öpik NASA teadlastele loenguid satelliitidega ja maalähedaste objektidega seotud probleemidest ja ennustas Marsil olevaid meteoriidikraatreid enne kõiki teisi kahtlevaid teadlasi, kuni 1965. aastal NASA Mariner 4 lõpuks asjasse selguse tõi. ●

Tiit Kändleri uurimisreisi Ulsterisse Armagh' observatooriumi toetas teaduse populariseerimise programm TeaMe.